

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Освітня програма	37244 Стоматологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	221 Стоматологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37244
Назва ОП	Стоматологія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Трубка Ірина Олександрівна, Гринкевич Людмила Георгіївна, Якубова Інесса Ігорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.07.2020 р. – 10.07.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/vidom_VNMU_stomat.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/progr_ekspert_grupa(stomat).pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма на основі аналізу даних експертизи демонструє «загалом відповідність» (критерії 2, 4, 8, 9, 10) та «повну відповідність» (критерії 1, 3, 5, 6, 7) критеріям оцінки. Виявлені недоліки не є суттєвими, не носять системного характеру та можуть бути виправлені.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

При формуванні ОНП враховані інтереси всіх зацікавлених стейкхолдерів, галузевий та регіональний контексти, досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Наукові досягнення здобувачів і НПП активно впроваджуються у лікувальний процес медичних закладів міста та області. Представлена структурно-логічна схема ОНП дозволяє здобувачеві послідовно набувати необхідні загальнонаукові, мовні компетентності, отримувати якісні сучасні знання з актуальних проблем медицини, з подальшим опануванням методології та методів наукового дослідження. ОП передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути необхідні фахові компетентності. ОП забезпечує формування індивідуальних освітніх траєкторій через вибір напрямку наукового дослідження, наявність достатньої кількості вибіркових дисциплін, реалізацію вибірковості освітніх компонентів. Для досягнення програмних цілей та результатів навчання ОП застосовуються сучасні методи проблемного викладу, кейс-метод у симуляційному центрі. Дебрифінги по відпрацюванню практичних навичок є сучасним підходом до структурованого навчального процесу. Впровадження в ОНП дисципліни “English Academic Writing” забезпечує можливості для залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема публікацію статей англійською мовою. Аспіранти та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до баз Scopus та Web of Science. Потужні матеріально-технічні та фінансові ресурси, бібліотечна база доступні для всіх учасників освітнього процесу, що сприяє високому рівню реалізації ОНП. В Університеті функціонують 12 науково-дослідних лабораторій, в котрих здобувачі мають змогу проводити наукові дослідження згідно плану виконання дисертаційних робіт. Викладачі постійно підвищують свій професійний викладацький рівень, у тому числі шляхом стажування за кордоном. Наукові керівники мають публікації, тематика яких корелює з темами наукових досліджень здобувачів. Формування академічної доброчесності реалізується через її популяризацію, наявність відповідних Положень, Розпоряджень, Наказів, доступність до програм перевірки на плагіат Strikeplagiarism.com, Unicheck і відбувається з першого року навчання аспірантів. Вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом відповідного рівня звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом: участі здобувачів у щорічних міжнародних наукових заходах і у зарубіжних форумах, членстві в іноземних організаціях, що підтверджено сертифікатами, і враховується при атестації. У ВНМУ створена технічна та організаційна підтримка для людей з особливими освітніми потребами, а саме: пандуси, кнопка виклику вахтера для відкривання дверей і супроводу, допомога супроводу від волонтерів, передбачена матеріальна допомога у вигляді соціальної стипендії.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група рекомендує з метою поліпшення інформаційної підтримки здобувачів освіти, а також кращого функціонування сайту ВНМУ розробити структуру і зручну логістику навігації доступу до інформації на сайті. Проводити плановий контроль сайту з метою недопущення зовнішньої реклами. Доцільно проводити “круглі столи” та регулярне опитування здобувачів ОНП “Стоматологія” і зовнішніх роботодавців щодо оцінки якості реалізації ОНП та усуненню недоліків програми. Експертною групою рекомендовано посилити заходи щодо стимулювання та заохочення здобувачів ОНП і науково-педагогічних працівників до більш активної участі в закордонних наукових фахових форумах та фахових суміжних міжнародних наукових та дослідницьких проектах за грантами. Експертною групою рекомендується зменшити фактичне навантаження за рахунок збільшення годин самостійної роботи за окремими дисциплінами, або частину аудиторних занять за дисциплінами, що формують мовні компетентності і “Медична статистика”, і за якими не передбачено занять за самостійною підготовкою, перевести на самостійну роботу. Доцільно переглянути робочі програми дисциплін на предмет оновлення сучасних наукових видань в переліку рекомендованої літератури. Бажано розписати алгоритм оцінювання успішності наукової складової програми аспіранта з урахуванням кількості виступів на наукових конференціях, наукових публікацій (в тому числі у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та / або Європейського Союзу; а також у Scopus та Web of Science), патентів, нововведень, участі у міжнародних проектах, індексу цитування. На кафедрі Стоматології дитячого віку виконують дисертаційні роботи лише прикріплені здобувачі поза аспірантурою, і відсутні аспіранти згідно з обсягом набору на ОНП протягом 4 (чотирьох) років, тобто відбувається втрата майбутніх науковців за дисципліною “Дитяча стоматологія”. Рекомендуємо спланувати мотиваційні заходи для залучення аспірантів на вищевказану кафедру. Університетом випускаються 5 журналів включених до баз і систем ПІНЦ (Science Index), “eLIBRARY.RU”, “GoogleScholar”, внесено до “Crossref weuse DOIs”, але жоден з них на сьогодні не входить до Переліку наукових фахових видань України відповідно до наказу МОН України № 409 від 17.03.2020. Доцільно посилити роботу щодо включення журналів до наукометричних або інших баз даних, публікації в яких враховуються в якості результатів дисертаційних робіт здобувачів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова програма (ОНП) має чітку визначену ціль і розроблена у відповідності місії, візії та стратегії ВНМУ ім. М.І. Пирогова (Університет), які оприлюднені на сайті ЗВО за посиланням (<https://www.vnmu.edu.ua/загальнаінформація/основні-документи/місія-та-візія-вінницького-національного-медичного-університету-ім--м-і--пирогова>) ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/viziya_VNМУ\(1\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/viziya_VNМУ(1).pdf)) та (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/koncept_roz.pdf). Цілі ОНП повністю узгоджені із нормативними документами університету (Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (зі змінами), Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Кодекса академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Положення PhD про присудження ступеня доктора філософії). Ректор ВНМУ ім. М.І. Пирогова, професор Мороз В.М. під час зустрічі зазначив, що основна стратегія закладу полягає у підготовці високопрофесійних фахівців у сфері охорони здоров'я на засадах якості, доброчесності, рівності можливостей, академічної свободи, університетської автономії; у розвитку наукового потенціалу, впровадженні інноваційних технологій; забезпеченні високого рівня лікувально-профілактичної роботи, впровадженню наукових досягнень в медичну практику; створенні умов для саморозвитку, реалізації інтересів, здібностей та постійного професійного зростання здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На різних етапах розробки програми під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП, перегляду та внесенню змін приймали участь усі зацікавлені стейкхолдери. На етапі – створення ОНП: до робочої групи по розробці ОНП включені здобувачі і представники Ради молодих вчених та представники адміністрації університету (Додаток 1). Усі зацікавлені стейкхолдери могли надати коментарі та пропозиції під час громадського обговорення, коли ОНП була доступна на офіційному сайті університету (<https://www.vnmu.edu.ua/наукова-робота/громадське-обговорення>). Здобувачі, науково-педагогічні працівники, представники ДООЗ ОДА (Бондаренко Т.В., начальник відділу лікувально-профілактичної допомоги дитячому населенню ДООЗ Вінницької ОДА), академічна спільнота долучались до обговорення ОНП під час роботи наукової комісії (Додаток 2). Програма проходила обговорення та затвердження на засіданні Вченої ради, в якій мають представництво здобувачі, академічна спільнота і роботодавці - Грабович Л.О. – директор ДООЗ та курортів Вінницької ОДА (<https://www.vnmu.edu.ua/вчена-рада#>, архів рішень Вченої ради від 16.06.2016, 25.05.2017 і 30.05.2019). Приклад. В результаті звернень учасників освітнього процесу (підтверджено при зустрічах у фокус-групах) на засіданні Вченої ради 25.05.2017 прийняте рішення внесення змін до ОНП підготовки здобувачів ступеня доктор філософії за спеціальністю “Стоматологія”, щодо оптимізації обсягу освітньої програми до 30,5 кредитів ЄКТС. За пропозицією роботодавців були внесені додаткові модулі до робочих програм “Стоматологія дитячого віку” і “Ортопедична стоматологія” (Додаток 3, 4). За аналізом щорічних опитувань здобувачів (он-лайн анкетування) (<https://forms.gle/WsLkfJhVxVPJrEWy6>, <https://forms.gle/UNNKod5EDLBXteQt5>, <https://forms.gle/Y1UbJmYMrYJRUqQEa>) у 2018, 2019, 2020 роках внесенні відповідні змін до реалізації ОНП введено до циклу вибіркових дисциплін “English Academic Writing”. При обговоренні ОНП враховані інтереси та пропозиції академічної спільноти стейкхолдерів ВНМУ, який є замовником кадрів для себе. Під час зустрічі з академічною спільнотою зазначено, що за їх пропозиції для покращення вивчення освітньої компоненти “Сучасна стоматологія” впроваджено комп'ютерну програму “CaritTest”, оптимізовано навчальну дисципліну “Стоматологія дитячого віку” програмою “UniqSerph”. Врахована пропозиція включення до ОНП дисциплін “Навики лабораторних доклінічних досліджень” і “Клінічні дослідження”, “Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності”, “Медична етика та деонтологія”, “Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності” і “Публікаційна активність та наукометричні бази даних” що забезпечує у здобувачів формування певних компетентностей для забезпечення досягнення цілей і програмних результатів навчання.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду

аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Ціль ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. За результатами виконання ОНП випускники аспірантури будуть конкурентоспроможними на ринку праці і мають перспективи працевлаштування: посада НПП ЗВО; професіонали в галузі стоматології; посада наукового або молодшого наукового співробітника. Завершення III рівня освіти дає випускникам підстави для навчання в докторантурі, підвищення кваліфікації у ЗВО і наукових установах України. Враховуючи потужний Цикл загальної підготовки та Блок загальнонаукових компетентностей, випускники можуть працевлаштуватися у сфері певних видів економічної діяльності, проходити навчання та стажування за кордоном, бути учасником у postdoctoral research. [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/ other/onp_stom19.pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/onp_stom19.pdf). Галузевий контекст забезпечується модулями теоретичної та практичної підготовки за різних напрямів стоматології відповідно до начального плану https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/nav_pl_stom.pdf), що надає змогу здобувачам набути більш поглиблені професійні компетентності зі стоматології, враховуючи сучасні тенденції розвитку спеціальності через постійну модернізацію медичної галузі. При розробці та впровадженні ОНП, виборі тематики наукових досліджень університетом за пропозицією ДООЗ Вінницької ОДА враховується регіональний контекст Вінниччини щодо важливості розробки нових підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату, впливу соматичної патології на стоматологічний статус (Додаток 2), що відображено у Зведеному плані НДР Університету. При формулюванні цілей ОНП ВНМУ, за словами гаранта під час зустрічі, аналіз ОНП провідних вітчизняних медичних ЗВО (ДЗ “ДДМА”, ДВНЗ “ІФНМУ”, ЛНМУ ім. Данила Галицького) засвідчив, що обсяг 60 кред. ЄКТС в ОНП, може призвести до переобтяження здобувача навчальними годинами за умови виконання запланованого наукового дослідження. В ОНП ВНМУ (обсяг кредитів складає 30,5) враховано досвід НМУ ім. О.О.Богомольця і УМСА, в ОНП яких обсяг до 40 кред. ЄКТС дозволяє засвоювати навчальні дисципліни без обмеження інших видів наукової, практичної діяльності. При формулюванні цілей ОНП ЗВО враховувався міжнародний досвід. Зав. аспірантури Драчук О.П. під час зустрічі зазначила, що за результатами участі у проєкті “Інноваційний університет і лідерство, в рамках якого реалізовувався мікропроєкт “Порівняння системи підготовки здобувачів на III рівні вищої освіти в Ягеллонському, Варшавському університетах з українською моделлю для імплементації польського досвіду у ВНМУ ім. М.І. Пирогова” ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other /proekt_innovatcii.pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/proekt_innovatcii.pdf)) був врахований досвід польських колег щодо мобільності здобувачів, участі у міжнародних проєктах, розвитку мовних компетентностей та створення ресурсного центру міжнародних програм <https://www.vnmu.edu.ua/ресурсний-центр-міжнародних- програм>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт III (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 “Стоматологія” відсутній. Визначені програмні результати навчання (ПРН) в ОНП III (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>) і забезпечувати здатність особи розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики у галузі 22 “Охорона здоров’я”, спеціальності 221 “Стоматологія”. У ОНП ВНМУ визначені 17 ПРН. Згідно дескрипторів НРК для даного кваліфікаційного рівня: - знання досягається ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН10, ПРН13) - за своєю суттю визначені ПРН відповідають концептуальним та методологічним знанням в галузі науково-дослідної та професійної діяльності. - уміння – спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей досягається ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН14, що забезпечується опануванням дисциплін професійного спрямовання, і дисциплінами Блоку загальнонаукових компетентностей і Блоку універсальних навичок дослідника (“Написання, фінансування та управління науковими проєктами, реєстрація прав інтелектуальної власності”, “Сучасні інформаційні технології в медицині”, “Медична статистика”, “Публікаційна активність та наукометричні бази даних”, “Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень”, “Навички лабораторних доклінічних досліджень”, “Клінічні дослідження”). Цей дескриптор може забезпечуватись також ПРН17, щодо дотримання академічної доброчесності і відповідальності за достовірність отриманих наукових результатів. - комунікація: вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях досягається ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН15, ПРН16, ПРН17. Цей дескриптор також може забезпечуватись ПРН1, ПРН14. - автономія та відповідальність: ініціювання інноваційних комплексних проєктів, лідерство та повна автономність під час їх реалізації. Соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших повністю досягається визначеними ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітньо-наукова програма забезпечує здобувачу обрати вектор наукового дослідження, удосконалювати та поглиблювати свої знання і вміння з професійної підготовки та педагогічної майстерності, застосовувати їх у своїй практичній та науково-педагогічній діяльності, формує сучасного науковця і дослідника, здатного до вільного спілкування з широкою науковою спільнотою та суспільством в цілому. На різних етапах розробки ОНП враховувались інтереси здобувачів, академічної спільноти, спеціалістів-практиків, роботодавців під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП. Визначається зацікавленість зовнішніх роботодавців у співпраці з Університетом, щодо надання можливості здобувачам застосовувати та вдосконалити свої практичні професійні навички, проводити клінічні дослідження на своїх клінічних базах. Цілі і програмні результати навчання ОНП враховують галузевий аспект. Тематика наукових досліджень враховує регіональний контекст. Наукові досягнення здобувачів і НПП активно впроваджуються у лікувальний процес лікувальних закладів міста та області. Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

За відсутності стандарту вищої освіти за спеціальністю “Стоматологія” зазначені у ОНП програмні результати навчання відповідають дев'ятому кваліфікаційному рівню НРК і досягаються за рахунок загальних і фахових компетентностей. У той же час рекомендується проаналізувати відповідність деяких ПРН певним дескрипторам НРК (дескриптор уміння - може забезпечуватись також ПРН17, дескриптор комунікація - також може забезпечуватись ПРН1, ПРН14).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має чітку визначену ціль і розроблена у відповідності місії, візії та стратегії ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Ціль ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, інтересів і пропозицій усіх зацікавлених стейкхолдерів, відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій. При розробці ОНП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм. Зазначене зауваження носить суто рекомендаційний характер і не впливає на реалізацію ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На початку реформування аспірантури та ліцензування освітньої діяльності на III рівні (2016) було створено освітньо-наукову програму (ОНП) спеціальності 221 “Стоматологія” та здійснено ліцензування на відповідному рівні вищої освіти (Наказ МОН України №707 від 23.06.2016). Програма включала 49,5 кред. ЄКТС освітньої складової та близько 30 новостворених навчальних дисциплін для реалізації необхідних компетентностей аспірантів. В результаті звернень учасників освітнього процесу (2017) обсяг програми було зменшено до 30,5 кред. ЄКТС, без змін загальної кількості дисциплін в навчальному плані, шляхом перенесення певних дисциплін у вибіркові блоки. Обсяг освітньої складової ОНП повністю узгоджено із Законом України “Про вищу освіту”. ОНП передбачає цикли дисциплін відповідно до чотирьох складових Національної рамки кваліфікації. Здобуття глибоких знань із спеціальності - надають нормативні дисципліни з циклу професійної підготовки, що поділений на дисципліни клінічного (“Сучасна стоматологія”) та теоретичного напрямів (“Клінічна фармакологія”, “Клінічна фізіологія, патофізіологія, медична генетика”, “Клінічна біохімія та мікробіологія”, “Клінічна морфологія”, “Побічна дія ліків”) з кожного з яких здобувач поглиблено опановує одну дисципліну відповідно до напрямку наукового дослідження та Вибірковий блок із 4 – спеціалізованих дисциплін (12,5 кред.). Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями - надають нормативні дисципліни з циклу загальної підготовки і Вибірковий блок з 4 загальнонаукових компетентностей (6,0 кред.). Набуття універсальних навичок дослідника - надають нормативні дисципліни, зокрема: “Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності”, “Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності”, “Медична статистика” та вибіркового блоку 4 дисципліни (6 кред.). Здобуття мовних компетентностей надає вивчення дисципліни з нормативної частини

“Англійська мова у науково-медичному спілкуванні”) та двох дисциплін (“Друга іноземна мова” і “English Academic Writing”) на вибір (6 кред). Обсяг нормативних освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, що визначені рівнем вищої освіти, складає 16,5 кредитів ЄКТС обов'язкових освітніх компонентів, та 14 кредитів ЄКТС відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що становить 45,9% від загальної кількості.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру, нормативні та вибіркові освітні компоненти формують логічну систему вивчення різних дисциплін по семестрах та роках, що дозволяє здобувачу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, а саме, здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності. В ОНП виділені нормативні та вибіркові дисципліни, структуровані в два цикли: Цикл загальної підготовки і Цикл професійної підготовки, що відповідають чотирьом основним необхідним компетентностям для здобувача на III рівні вищої освіти (загально-наукові, мовні, універсальні навички дослідника та зі спеціальності). У циклі загальної підготовки визначено три основних блоки: Блок загальнонаукових компетентностей, Блок мовних компетентностей, Блок універсальних навичок дослідника. Цикл професійної підготовки складається із клінічної дисципліни (“Сучасна стоматологія”) і декількох на вибір дисциплін, опанування яких поглиблює теоретичні знання здобувача відповідно до його наукових інтересів. Відповідно до ОНП в Університеті затверджено навчальний план підготовки докторів філософії (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/nav_pl_stom.pdf), за яким навчання проводиться посеместрово, на кожний семестр припадає 17 навчальних тижнів, по 2 тижні сесії та 1 тиждень атестації, інші тижні - канікули. Навчання за освітніми компонентами проводиться на 1, 2 та 3 курсах: найбільше навантаження здобувачі мають саме на 1 (315 год.) та 2 (345 год.) роках навчання, зі значним зменшенням на 3 році (255 год.) і 4 рік повністю присвячений науковій складовій. Представлена структурно-логічна схема освітньо-наукової програми дозволяє здобувачеві послідовно набувати необхідні наукові, мовні компетентності, отримувати якісні сучасні знання з актуальних проблем медицини, з подальшим опануванням методології та методів наукового дослідження, та на останньому році навчання надає здобувачеві зосередитись на підготовці дисертаційної роботи до захисту і своєчасно завершити наукову складову ОНП. В ОНП нормативні (обов'язкові) і вибіркові освітні компоненти у сукупності дозволяють досягти програмних результатів навчання, що продемонстровано у відповідній матриці (Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми). Кожний визначений програмний результат навчання охоплений змістом програми. Приклад ПРН 5. Розробляти дизайн та план наукового дослідження забезпечується опануванням нормативних дисциплін блоку універсальних навичок дослідника і циклу професійної підготовки, а також за рахунок обрання дисциплін з блоку загальнонаукових і мовних компетентностей, блоку універсальних навичок дослідника та циклу професійної підготовки.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОНП зі спеціальності 221 – “Стоматологія” не є міждисциплінарною. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Нормативні дисципліни циклу професійної підготовки клінічного (“Сучасна стоматологія”) та теоретичного напрямів (“Клінічна фармакологія”; “Клінічна фізіологія, патофізіологія, медична генетика”; “Клінічна біохімія та мікробіологія”; “Клінічна морфологія”; “Побічна дія ліків”), з яких здобувач опановує одну дисципліну згідно напрямку наукового дослідження, забезпечують формування концепцій, принципів та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів наукових досліджень, поглиблення теоретичних і професійних знань в стоматології. Відповідність інструментам та обладнанню, що здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати, забезпечують нормативні (“Сучасна стоматологія”) та вибіркові (“Терапевтична стоматологія”, “Ортопедична стоматологія”, “Стоматологія дитячого віку”, “Хірургічна стоматологія”) освітні компоненти з циклу професійної підготовки. “Історія філософії як методологічна основа розвитку науки та цивілізації” забезпечує теоретичний фундамент для розуміння формування понять, формулювання наукової гіпотези, мети і завдання наукового дослідження. Вивчення нормативних дисциплін з циклу загальної підготовки: “Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності”, “Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності”, “Медична статистика”, “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” забезпечують розуміння принципів, інформативності різних методів дослідження, їх практичного застосування за обранням напрямом наукового проекту та освітньої діяльності; теоретичні знання щодо аналізу та презентування результатів наукових досліджень, організації освітнього процесу, вміння вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, академічну і соціальну відповідальність.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові дисципліни, процедура вибору яких викладена у “Положенні про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ ім. М.І. Пирогова” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf). З робочими програмами дисциплін здобувач може ознайомитись на сайтах кафедр або відділу аспірантури, (<https://www.vnmu.edu.ua/підготовка-кадрів/аспірантура>). Частка вибірових дисциплін в ОНП складає 45,9% загальної кількості кред. ЄКТС. Відповідно до ОНП реалізація власної освітньої траєкторії здобувачів забезпечується через можливість вибору з поміж 14 дисциплін з 4 блоків необхідних компетентностей: загальнонаукових – 4 дисципліни, універсальних навичок дослідника – 4, мовних – 2, професійних зі спеціальності – 4. При бажанні та за потреби здобувач може обрати більше ніж одну дисципліну з блоку та відвідувати її з іншим курсом, групою або за індивідуальним графіком, за умови не перевищення обсягу освітньої програми у 60 кред. ЄКТС. Під час зустрічі зі здобувачами (Додаток 5) з'ясовано, що процедура вибору дисциплін відбувається шляхом заповнення здобувачем форми, наданої відділом аспірантури. Здобувач має право обирати вибіркові навчальні дисципліни ОНП відповідно до власних наукових інтересів і професійних потреб, за погодженням із науковим керівником, що підтверджується наданими Індивідуальними планами здобувачів (Додаток 6, 7). Аспірант кафедри ортопедичної стоматології Прокопенко О.С. (2017-2021 р.н.), відповідно до навчального плану ОНП, зокрема нормативних освітніх компонентів, на першому році навчання пройшов ВК1.3 “Публікаційна активність та наукометричні бази даних” (1,5 кред.), на другому – ВК2.1 “Усна та письмова презентація результатів дослідження” (1,5 кред.) і ВК4.4 “Ортопедична стоматологія” (5 кред.); на третьому дві вибіркові дисципліни ВК3.2 “English Academic Writing” (1 кредит), ВК4.4. “Ортопедична стоматологія” (5 кред.), що цілком відповідає інтересам його наукового напрямку (Додаток 8). Надані форми вибору дисциплін (Додаток 5) свідчать про реалізацію вибіровості освітніх компонентів: з 28 здобувачів за різними спеціальностями дисципліну “Усна та письмова презентація результатів дослідження” обрали 19 здобувачів; “Сучасні інформаційні технології в медицині” – 8; “Навички лабораторних доклінічних досліджень” – 9; “Клінічні дослідження” – 18 (відповідно до ОНП 2016 року). Здобувачі першого року навчання здійснюють вибір впродовж місяця після зарахування, здобувачі старших курсів навчання наприкінці поточного навчального року для наступного. Формування груп для виборних дисциплін професійного спрямування – відбувається незалежно від кількості здобувачів в групі, для решти – якщо не укомплектується група, здобувачу надається можливість вивчення дисциплін, на які група сформувалась або надається можливість вивчити обрану дисципліну в наступному навчальному році чи з групою здобувачів іншої форми навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальний план забезпечують практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної та наукової діяльності за спеціальністю 221 “Стоматологія”. На третьому році навчання здобувачі опановують нормативну дисципліну “Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності”. Під час зустрічі з фокус-групами з'ясовано, що отримані теоретичні знання та вміння з основ педагогічної майстерності реалізуються здобувачами під час підготовки методичних матеріалів до лекцій, семінарів та практичних занять, самостійного проведення практичних занять для студентів молодших курсів. Додатковий практичний досвід набувається також під час відвідування лекцій і практичних занять доцентів і професорів кафедри. Під час вивчення дисциплін “Навички лабораторних доклінічних досліджень”, “Клінічні дослідження” здобувачі набувають знання та вміння щодо принципів, методів, технологій інструментальних і лабораторних досліджень, їх аналіз та інтерпретацію. Набуті компетентності здобувачі застосовують під час проведення своїх експериментальних і клінічних досліджень, участі в консультативному прийомі керівника, професорів та доцентів кафедри, лікувальної роботи. Завідувач кафедри біохімії Заїчка Н.В. під час зустрічі зазначила, що на базі загальної університетської лабораторії здобувачі проводять дослідження біохімічних показників слини, крові, маркерів метаболізму сполучної та кісткової тканини. Практична підготовка здобувачів професійного спрямування, опанування нових методів лікування та діагностики стоматологічних захворювань з використанням сучасного обладнання, впровадження практичних результатів наукових досліджень, розвинення комунікативних компетентностей у професійному середовищі та соціальній сфері, дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами здійснюється на кафедрах ВНМУ, клінічних базах, розміщених у бюджетних та приватних лікувально-профілактичних установах міста та області (<https://www.vnmu.edu.ua/лікувальна-робота/лікувальні-базиуніверситету>), відповідно до Угод і Договорів про спільну діяльність між ВНМУ ім. М.І. Пирогова та ПрАТ “Обласна стоматологічна поліклініка”, Вінницькою міською стоматологічною поліклінікою, Вінницькою обласною клінічною лікарнею імені М.І. Пирогова, Миською клінічною лікарнею швидкої медичної допомоги, ПП “Родинний стоматологічний центр”, а також наукових лабораторіях університету (<https://www.vnmu.edu.ua/наукові-лабораторії>). (Додаток 9-13). За результатами опитування 81 аспіранта ВНМУ рівень задоволеності методами навчання та викладання на відмінно оцінили 55,5%, на добре 27,2%. Під час зустрічі з різними фокус-групами здобувачі зазначили про високий рівень своєї практичної підготовки за всіма набутими компетентностями та високу конкурентоспроможність на ринку праці.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) відбувається під час вивчення дисциплін нормативної і вибіркової частини ОНП: “Історія філософії як методологічна основа розвитку науки і цивілізації”, “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні”, “Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності”, “Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності”,

“Медична етика та деонтологія”, “Культура мови лікаря: термінологічний аспект”, “Усна та письмова презентація результатів дослідження”; “Академічна англійська”, а також під час педагогічної практики при вивченні спеціалізованих дисциплін. Під час їх опанування здобувачі набувають соціальні та універсальні навички: вміння визначати індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні, аналізувати перед конфліктні та конфліктні ситуації, сприяти їх розв’язанню, вміння працювати в команді, управляти проектами, спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті, відстоювати свої наукові погляди з дотриманням етичних норм поведінки, брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах. Здобуті навички та вміння дозволять випускникам ОНП успішно працювати в колективі, взаємодіяти з його усіма членами для вирішення загальних завдань, організувати освітній процес, дотримуватися етичних принципів при роботі з колегами і пацієнтами, презентувати результати наукових досліджень на вітчизняних та міжнародних форумах, налагоджувати зв’язки з різними професійними товариствами і партнерами, бути креативними та гідно представляти свій колектив на різних рівнях.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Результатами виконання ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 “Стоматологія”, присвоєння їм відповідної академічної та професійної кваліфікації згідно Класифікатору професій ДК 003:2010 є професіонали в галузі стоматології (код 2222). За змістом та структурою ОНП спрямована на: 1) здобуття глибинних знань зі спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант здійснює дослідження – не менш, як 12 кред. ЄКТС (У ВНМУ 12,5 кред.); 2) оволодіння загальнонауковими компетентностями, які спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (4-6 кред. ЄКТС) (У ВНМУ 6 кред.); 3) набуття універсальних навичок дослідника у застосуванні сучасних інформаційних технологій в науковій та викладацькій діяльності, управління науковими проектами, включаючи презентацію результатів наукового дослідження тощо (не менш як 6 кред. ЄКТС) ОНП ВНМУ передбачає 6 кред.; 4) здобуття мовних та комунікаційних компетентностей для можливості представлення та обговорення результатів наукової роботи іноземною мовою (6-8 кред. ЄКТС) ОНП ВНМУ передбачає 6 кред.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальне навантаження за ОНП становить 915 год. (30,5 кред.). ОНП складається з обов’язкової (нормативної) компоненти (16,5 кред.), яка включає предмети циклу загальної підготовки (14,0 кред.) та циклу професійної підготовки (2,5 кред.); вибіркової компоненти, яка включає дисципліни циклу загальної підготовки (4 кредитів) та професійної підготовки (10 кред.). Практично всі семестри, за виключенням другого і шостого мають як нормативні, так і вибіркові дисципліни. Відповідно, I рік навчання: 270 год. ОК і 45 год. ВК, що становить 10,5 кред.; II рік навчання: 150 год. ОК і 195 год. ВК - 11,5 кред.; III рік навчання: 75 год. ОК і 180 ВК - 8,5 кред. Вибіркові навчальні дисципліни переважають на II-III роках навчання. З них 300 год. виділено на блок спеціалізованих дисциплін: 90 год. – практичні заняття, 120 год. – медична та педагогічна практика, 90 год. – самостійна робота. 4 курс присвячений підготовці та захисту дисертаційної роботи. Фактичне аудиторне навантаження складає 717 години - 78,3% від загального освітнього навантаження. Серед аудиторних годин переважають практичні заняття - 402 години. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується навчальним планом і становить в середньому на 1 році 61 год. (19,3%), на другому році навчання 75 год. (21,7%), на третьому році 60 год. (23,5%), що становить не більше, ніж 40% від загального обсягу навчального часу. За окремими освітніми компонентами нормативної та вибіркової частин кількість годин самостійної роботи складає від 15 до 33% год. відведених для вивчення конкретної дисципліни. За дисциплінами, що формують мовні компетентності і “Медична статистика” години для самостійної роботи не передбачені, але за результатами зустрічі з здобувачами, це не призводить до надмірного навантаження, тому що вивчення цих дисциплін відбувається послідовно протягом кількох семестрів, і складає на кожному семестрі лише 30 год. (1 кред.). Розподіл дисциплін та навантаження по роках враховує логіку підготовки здобувача до збору матеріалу, опрацювання, статистичної обробки, написання дисертації та оприлюднення результатів. Поступове збільшення кількості самостійної роботи, відсутність освітніх компонентів на 4 році навчання дозволяє здобувачу своєчасно підготуватись до апробації результатів і пройти процедуру захисту дисертації на останньому році навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства і передбачає цикли дисциплін відповідно до чотирьох складових Національної рамки кваліфікації. Представлена структурно-логічна схема освітньо-наукової програми дозволяє здобувачеві послідовно набувати необхідні загальнонаукові, мовні компетентності, отримувати якісні сучасні знання з актуальних проблем медицини, з подальшим опануванням методології та методів наукового дослідження та надає здобувачеві на останньому році навчання зосередитись на підготовці дисертаційної роботи до захисту і своєчасно завершити наукову складову ОНП. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Освітня програма забезпечує формування індивідуальних освітніх траєкторій через вибір напрямку наукового дослідження, наявність достатньої кількості вибіркових дисциплін, реалізацію вибірковості освітніх компонентів. Освітня програма та її навчальний план передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути необхідні фахові компетентності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендується переглянути робочі програми дисциплін на предмет оновлення сучасних наукових видань в переліку рекомендованої літератури. Розподіл дисциплін та навантаження по роках враховує логіку підготовки здобувача. Фактичне аудиторне навантаження складає 717 години - 78,3% від загального освітнього навантаження, кількість годин самостійної роботи складає від 15 до 33% год за окремими дисциплінами. Рекомендується зменшити фактичне навантаження за рахунок збільшення годин самостійної роботи за окремими дисциплінами, або частину аудиторних занять за дисциплінами, що формують мовні компетентності і "Медична статистика", і за якими не передбачено занять за самостійною підготовкою, перевести на самостійну роботу.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг освітньої програми відповідає вимогам законодавства. Зміст ОНП має чітку структуру, нормативні та вибіркові освітні компоненти формують логічну систему вивчення різних дисциплін по семестрах та роках, що дозволяє здобувачу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Структура освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності і передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії навчання, набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). ОНП та навчальний план забезпечують практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної та наукової діяльності за спеціальністю 221 "Стоматологія". Зауваження, що виявлені під час експертизи ОНП, є несуттєвими та не створюють перешкод щодо реалізації освітньої програми.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інформація про правила прийому на навчання по ОНП 221 "Стоматологія", та вимоги до здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук оприлюднені на сайті ВНМУ ім. М.І. Пирогова за посиланням ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20\(vitchizn\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20(vitchizn).pdf)); [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20\(inoz\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20(inoz).pdf)) згідно встановлених строків. Вступна програма іспиту для аспірантів вітчизняних та іноземних громадян формується на основі програми підготовки магістра (спеціаліста) зі спеціальності. Програма вступних іспитів та перелік питань із критеріями оцінювання оприлюднена на веб-сторінці ЗВО ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/progr_vstup_221stomat\(2020\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/progr_vstup_221stomat(2020).pdf)). Порядок та умови вступу викладені у "Положенні про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук у ВНМУ ім. М.І. Пирогова" ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNМУ\(znin\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNМУ(znin).pdf)). Правила прийому містять перелік необхідних документів, чіткі строки приймальної кампанії, особливості організації та враховують потреби вступників із особливими освітніми потребами. Правила прийому в аспірантуру є прозорими і забезпечують доступ до навчання за неупередженим конкурсом, зокрема за результатами письмового іспиту за спеціальністю (коефіцієнт 0,5), письмового іспиту з іноземної мови на рівні В2 (коефіцієнт 0,3), презентації дослідницьких пропозицій за спеціальністю (коефіцієнт 0,2).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У ОНП враховано особливості прийому до аспірантури у галузі знань 22 – “Охорона здоров'я”, зокрема вимоги за інструктивним листом МОЗ України № 08.01-30/17735 від 13.07.2016. У правилах прийому до Університету у “Додатку правил прийому до аспірантури та докторантури” містяться вимоги до вступника стосовно рівня освіти, наявності необхідних документів, що підтверджують цей рівень. Вимоги до вступників враховують особливості спеціальності “Стоматологія” та специфіку III рівня вищої освіти (доктор філософії). Вступникам потрібно мати: ступінь магістра (ОКР спеціаліста) зі спеціальності медичного спрямування; сертифікат лікаря спеціаліста після навчання в інтернатурі (на циклах спеціалізації), сертифікат про складання ліцензійного інтегрованого іспиту “Крок 3”, свідоцтво про підготовку в клінічній ординатурі (для іноземних громадян). ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20\(vitchizn\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20(vitchizn).pdf); [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20\(inoz\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20(inoz).pdf)). Відповідно до Закону України “Про вищу освіту” третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії) передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. Вступник може подати до приймальної комісії додаткові документи: бібліографічний опис опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності); копії документів, які підтверджують наукові досягнення (сертифікати, грамоти, дипломи тощо). Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); 8 німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20\(vitchizn\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20(vitchizn).pdf); [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20\(inoz\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravylya_vstupy_2020%20(inoz).pdf)).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На підставі “Положення про реалізацію права на академічну мобільність”, затвердженого Постановою КМУ №579 від 12.08.2015 у ВНМУ ім. М.І. Пирогова розроблені та оприлюднені правила визнання результатів навчання аспірантів отриманих в інших закладах (установах), зокрема під час академічної мобільності. Право на перезарахування результатів вивчених освітніх компонентів, а також безпосередньо порядок перезарахування результатів регламентується “Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М.І. Пирогова” (<https://www.vnmu.edu.ua/загальнаінформація/основні-документи/положення-про-академічну-мобільність-учасників-освітнього-процесу-внму-ім--м-і-пирогова->) та “Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ ім. М.І. Пирогова”. Правила перезарахування чіткі, зрозумілі і є доступними на сайті університету. Перезарахування здійснюється на підставі наданого здобувачем до відділу аспірантури документу (зокрема, академічної довідки) з переліком та результатами вивчення дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про форму контролю, завіреного в іншому ЗВО. Перезараховані дисципліни (курс) заносяться до Індивідуального плану роботи здобувача. За даними відомостей конкретних прикладів щодо реалізації права на академічну мобільність за даною ОНП не має.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється “Положенням про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М.І. Пирогова” (<https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи/положення-про-неформальну-та-інформальну-освіту-учасників-освітнього-процесу-внму-ім--м-і-пирогова->) та “Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ВНМУ ім. М.І. Пирогова” ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNМУ\(znin\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNМУ(znin).pdf)). Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті чіткі та зрозумілі, є загальнодоступними на офіційному сайті Університету. Під час зустрічі зі здобувачами і Радою молодих вчених визначено обізнаність здобувачів у різних видах освіти: формальної, неформальної та інформальної. Здобувачі легко орієнтуються у поняттях, цілях різних форм освіти і питаннях її реалізації. Участь здобувачів у майстер класах, семінарах, тренінгах, науково-практичних конференціях підтверджено сертифікатами, і враховується при атестації.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Інформація про правила прийому на навчання по ОНП 221 “Стоматологія”, та вимоги до здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії оприлюднені на сайті ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Правила прийому в аспірантуру є прозорими і забезпечують доступ до навчання за неупередженим конкурсом. Вимоги до вступників враховують особливості спеціальності медичного спрямування “Стоматологія” та специфіку III рівня вищої освіти (доктор філософії). Вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом відповідного рівня звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Правила визнання результатів навчання аспірантів отриманих в інших закладах (установах), зокрема під час академічної мобільності оприлюднені на сайті Університету, є прозорими і зрозумілими. Здобувачі обізнані у різних видах освіти: формальної, неформальної й інформальної, легко орієнтуються у поняттях, цілях різних форм освіти та питаннях її реалізації. Участь здобувачів у науково-практичних заходах підтверджено сертифікатами, і враховується при атестації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти у встановлені строки. У ОНП враховано особливості прийому до аспірантури у галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, за спеціальністю 221 “Стоматологія”. Правила прийому в аспірантуру є прозорими і забезпечують доступ до навчання за неупередженим конкурсом. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, які отримані в інших закладах освіти, та при неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

“Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf) регламентує шляхи досягнення програмних результатів навчання освітньої програми. Для досягнення яких застосовуються як ординарні методи навчання, так і сучасні методи проблемного викладу. Окремо слід відзначити, що на базі ВНМУ ім. М.І. Пирогова було створено перший на території України симуляційний центр з найсучаснішим обладнанням (червень, 2013) (<https://www.vnmu.edu.ua/медичний-симуляційний-центр#>). Приклад. Під час вивчення дисципліни “Побічна дія ліків” (08.02.18-01.03.18) аспіранти II року навчання Канішина Т.М., Позур Т.П. брали участь у розгляді кейсу “Анафілактичний шок” з оцінюванням згідно з Checklist (Додаток 14). Формулювання наукової гіпотези, мети і завдання наукового дослідження, розробка його дизайну та плану дослідження аспіранти опановують під час вивчення дисципліни “Навики лабораторних доклінічних досліджень”, впровадження та презентація результатів дослідження - “Публікаційна активність та наукометричні бази даних”; аналіз результатів із використанням статистичних методів - “Медична статистика”. Студентоцентрований підхід реалізований в ОНП шляхом надання можливості вибору форм навчання. Приклад. Аспіранти навчаються на очній як денній (Позур Т.П., Превар С.А., Прокопенко О.С.), вечірній формі (Канішина Т.М., Кобяков О.В.), так і на заочній (Буткалюк І.Д.), що дозволило індивідуально врахувати інтереси здобувачів вищої освіти. Також студентоцентрований підхід реалізований в ОНП шляхом вибору здобувачами дисциплін відповідно до специфіки наукового дослідження. Приклад. Здобувачі кафедри ортопедичної стоматології вибірковою дисципліною обрали ортопедичну стоматологію (Прокопенко О.С., Буткалюк І.Д.), здобувачі кафедри хірургічної стоматології - хірургічну стоматологію (Канішина Т.М., Кобяков О.В.), здобувачі кафедри терапевтичної стоматології обрали вибірковою дисципліною терапевтичну стоматологію (Позур Т.П., Превар С.А.). Навчання аспірантів відбувається на підставі робочого навчального плану та здійснюється за Індивідуальним навчальним планом, що містить план наукової роботи аспіранта, пояснювальну записку до вибору теми дисертаційної роботи, дисципліни нормативної та вибіркової частин циклів загальної та професійної підготовки, підсумковий контроль, оцінки з дисциплін, висновки атестаційної комісії (проміжної та річної) (Додаток

б). Індивідуальний графік навчання або складання підсумкового контролю жоден аспірант не використовував, але в разі необхідності у здобувачів є можливість їх оформити.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усім учасникам освітнього процесу на першому занятті надається доступна, зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. В робочих програмах навчальних дисциплін, які включені до ОНП висвітлена інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Приклад. Робоча навчальна дисципліна “Сучасна стоматологія” містить детальний опис цілей, компетентностей, очікуваних програмних результатів навчання (знання досягаються за ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН7, ПРН8; уміння - за ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН7, ПРН8, ПРН11, комунікація за ПРН2, ПРН3, ПРН7, ПРН8, ПРН11, ПРН13, ПРН15, ПРН16, ПРН17), переліку методів навчання та контролю, критеріїв оцінювання, рекомендованої літератури, тематичних планів занять, методичних вказівок (<https://www.vnmu.edu.ua/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%Bo-%D0%BA%D0%Bo%D0%B4%D1%80%D1%96%D0%B2/%D0%Bo%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%Bo%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%Bo>). Методичні вказівки, тематичні плани лекцій та занять дублюються на сайтах кафедр (<https://www.vnmu.edu.ua/%D0%BA%D0%Bo%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%Bo-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%Bo%D0%BF%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%Bo%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97#>).

Приклад. Під час зустрічі з Радою молодих вчених її голова Побережець В.Л. наголосив, що від здобувачів було запропоновано розробити силабуси як одну із форм удосконалення інформування здобувачів щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наукові теми аспірантів виконуються в рамках науково-дослідної роботи кафедр (НДР) (<https://www.vnmu.edu.ua/план-науково-дослідних-робіт-університету>). Приклад. В рамках НДР кафедри хірургічної стоматології “Розробка методів хірургічного лікування хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки з урахуванням корекції супутніх захворювань” (керівник д.мед.н., професор Шувалов С.М., 2018-2022) виконуються дисертаційні роботи двох здобувачів (Канішина Т.М., Кобяков О.В.), кафедри терапевтичної стоматології “Сучасні тенденції та новітні технології в діагностиці та лікуванні одонтопатології, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота” (керівник д.мед.н., професор Шінкарук-Диковицька М.М., 2019-2023) виконуються дисертаційні роботи двох здобувачів (Позур Т.П., Превар С.А.), кафедри ортопедичної стоматології “Оптимізація діагностики, ортопедичного лікування та профілактики патології зубощелепної системи” (керівник к.мед.н., доц. Беляєв Е.В., 2020-2024) виконуються дисертаційні роботи двох здобувачів (Прокопенко О.С., Буткалюк І.Д.). Аспірант, як співвиконавець окремого фрагменту НДР, починає роботу під контролем свого керівника, а потім працює самостійно. Наукові дослідження здобувачі ступеня доктора філософії мають змогу проводити у 12 наукових науково-дослідних лабораторіях. Приклад. Згідно Звіту про виконання плану кандидатської дисертації аспіранта 4-го року навчання кафедри хірургічної стоматології Канішиної Т.М. проведено експериментальне дослідження “Формування цукрового діабету 2-го типу у щурів” у експериментально-біологічній клініці ВНМУ (зав. віварію - Сіганур Г.П.), дослідження у “Науково-дослідній лабораторії доклінічного вивчення фармакологічних речовин” кафедри фармакології (зав. лаб. - к.мед.н. Таран І.В.). (Додаток 15). Окрім цього, на базах відповідних лабораторій в рамках ОНП незалежно від наукових напрямків здобувачі мають можливість обирати дисципліни, спрямовані на здобуття компетентностей доклінічних і клінічних досліджень. Приклад. Обираючи дисципліну “Навики лабораторних доклінічних досліджень” аспірант ознайомлюється з сучасними уявленнями про структуру доклінічних досліджень, ознайомлення з правилами роботи з експериментальними системами, засвоєння сучасних методів доклінічних досліджень. Приклад. Обираючи дисципліну “Клінічні дослідження” у аспірантів формується уявлення про загальні положення, терміни, принципи та вимоги, оцінку етичних та морально-правових аспектів, обробку та аналіз результатів при проведенні клінічних випробувань.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Для створення сприятливого і ефективного навчального середовища у ВНМУ відбувається постійний моніторинг щодо найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, і періодичний перегляд освітніх компонентів (робочих програм дисциплін), забезпечуючи їхню відповідність визначеним цілям, а також потребам здобувачів і суспільства. Процес оновлення робочих програм передбачає виникнення потреби в змінюванні та ініціатива, що надходить від будь-кого з учасників освітнього процесу; створення робочої групи із зацікавлених сторін; оцінювання змісту та структури існуючої програми; внесення необхідних доповнень у існуючу програму або розробка нової програми; введення нових тем, удосконалення форм викладання; забезпечення ефективної навчально-методичної

та наукової підтримки здобувачів; розробка процедур і засобів оцінки результатів навчання; моніторинг навчальних досягнень та успішності здобувачів; рецензування та затвердження оновленої програми відбувається послідовно: на засіданні кафедри, наукової комісії та Вченої раді університету. Приклад. Робоча програма дисципліни “Сучасна стоматологія” була обговорена на засіданні кафедри терапевтичної стоматології (протокол №10 від 23.04.2019), схвалена на науковій комісії та рекомендована до затвердження Вченою радою (протокол №15 від 20.05.2019), затверджена Вченою радою (протокол №10 від 30.05.2019) та проректором з наукової роботи Власенко О.В. (30.05.2019). [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/rob_pr_stomat_21\(1\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/rob_pr_stomat_21(1).pdf) Робочі програми щороку розглядаються та затверджуються / перезатверджуються на засіданнях кафедр з урахуванням ініціатив здобувачів та роботодавців, погоджуються на методичній раді чи науковій комісії та затверджуються на Вченій раді ВНМУ. Оновлені програми оприлюднюються на сайті університету та сайті відповідної кафедри. В результаті такого перегляду відбувається безперервне вдосконалення програм та забезпечення належного конкурентоспроможного рівня освітніх послуг. Приклад. В програмі дисципліни “Хірургічна стоматологія” розширено тему 11 модуля 4 “Хірургічний етап стоматологічної імплантації. Підготовка альвеолярного відростка до імплантації. Результати ускладнення стоматологічної імплантації, їх лікування” розділу “Відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки. Зубна та щелепно-лицева імплантація. Біологічні основи стоматологічної імплантації” в межах виділених годин ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/rob_pr_stomat_25\(1\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/rob_pr_stomat_25(1).pdf)). Представлено кейси різних методів застосування ендоскопічного втручання у вигляді відео-фрагментів і фотодокументації, що знаходяться в банку професора, д.мед.н. Шувалова С.М., з його слів, під час заняття відбувається їх демонстрація та пояснення, обговорення клінічних випадків.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом участі здобувачів у міжнародних наукових заходах. Приклад. Аспірант каф. хірургічної стоматології Кобяков О.В. відвідав 24th EACMF Congress (Німеччина, Мюнхен, 2018). Аспірант каф. ортопедичної стоматології Буткалюк І.Д. відвідав “Cowellmedi International Conference” (м.Сеул, Корея, 2016) та “Bone&tissue days World Congress – dental regeneration” (м.Берлін, Німеччина, 2018). Приклад. Аспірант каф. хірургічної стоматології Кобяков О.В. прослухав Hands-on Cadaver Course of Cranio-facial Implantology (м.Мінськ, Білорусь, 2018) (додаток 16). Здобувачі є членами фахових міжнародних асоціацій. Приклад. Аспірант каф. хірургічної стоматології Кобяков О.В. є членом Європейської асоціації for Cranio-Maxillo-Facial Surgery, некомерційного клубу стоматологів Білорусі (додаток 17). Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом участі у навчальних проектах здобувачів вищої освіти. Приклад. Аспірант каф. хірургічної стоматології Кобяков О.В. є затребуваним лектором в Україні та Білорусії (<https://www.drkobiyakov.com/>). У ВНМУ налагоджено співробітництво більш як з 40 провідними ЗВО зарубіжних країн та підписано договори про науково-освітню співпрацю (<https://www.vnmu.edu.ua/мижнародна-дйальнсть>). Приклад. Підписано Меморандум між ВНМУ, Подільським регіональним центром онкології та корейською біотехнологічною компанією «WellMarkerBioCo» (м.Сеул, Корея) про створення на базі ВНМУ міжнародного центру з вивчення на генетичному рівні впливу лікарських препаратів на онкологічні захворювання (<http://www.vin.gov.ua/news/top-novyny/17364-mizh-vnmu-imeni-pyrohova-podilskym-rehionalnym-tsentrom-onkolohii-ta-koreiskoiu-biotekhnolohichnoiu-kompaniieiu-wellmarkerbioco-pidpysano-memorandum-pro-spivpratsiu-ta-stvorennia-spilnoho-naukovo-doslidnoho-tsentrui-2>). Аспіранти та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до баз Scopus та Web of Science. Участь у міжнародному співробітництві Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/mignar_spivrob_2019.pdf) Співробітники ВНМУ приймають участь у зарубіжних форумах. Приклад. Беляєв Е.В. і Ковальчук В.В. (каф. ортопедичної стоматології) приймали участь у 38-ій міжнародній стоматологічній виставці (Німеччина, 2019). Кушта А.О. (каф. хірургічної стоматології) приймала участь в 31-му Всесвітньому конгресі Міжнародного коледжу щелепно-лицьової хірургії (Ізраїль, 2019) (Додаток 18). Співробітників ВНМУ є членами в іноземних організаціях. Приклад. Шувалов С.М. (каф. хірургічної стоматології) є членом Європейської асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів (EACMF). Горай М.А. (каф. терапевтичної стоматології) є членом Міжнародної організації імплантологів ITI Study Club. Закалата Т.Р. (каф. стоматології дитячого віку) є членом Європейської Асоціації Стоматологів (EOS). Матусяк І.Я. (каф. хірургічної стоматології) є членом Асоціації International Team for Implantology (Додаток 19).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Для досягнення програмних результатів освітньої програми програмних цілей та результатів навчання застосовуються сучасні методи проблемного викладу, кейс-метод у симуляційному центрі. Дебрифінги по відпрацюванню практичних навичок є сучасним підходом до структурованого навчального процесу, що забезпечують постійне удосконалення алгоритму дій команди під час їх виконання. Студентоцентрований підхід реалізований в ОНП шляхом надання можливості вибору форм і методів навчання, вибіркового дисциплін. Здобувачі мають можливість обирати з чотирьох спеціалізованих дисциплін з фаху Стоматології відповідно до специфіки наукового дослідження, для поглиблення знань та вмій професійного спрямування, що базуються на засадах доказової медицини. Наукові теми аспірантів виконуються в рамках науково-дослідної роботи кафедри. В Університеті функціонують 12 науково-дослідних лабораторій, в котрих здобувачі мають змогу проводити наукові дослідження згідно плану виконання дисертаційних робіт. За результатами постійного моніторингу і періодичного перегляду освітніх компонентів відбувається безперервне вдосконалення програм та забезпечення належного

конкурентоспроможного рівня освітніх послуг. Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом: участі здобувачів у щорічних міжнародних наукових заходах і у зарубіжних форумах, проходження стажування в іноземних закладах вищої освіти, членстві в іноземних організаціях. Аспіранти та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На кафедрі Стоматології дитячого віку виконують дисертаційні роботи лише прикріплені здобувачі поза аспірантурою (Щерба В.В., Філімонов В.Ю., Драчевська І.Ю.), і відсутні аспіранти згідно з обсягом набору на ОНП протягом 4 (чотирьох) років, тобто відбувається втрата майбутніх науковців за дисципліною “Дитяча стоматологія”. Рекомендуємо спланувати мотиваційні заходи для залучення аспірантів на вищевказану кафедру. Викладацький склад, який залучений до реалізації ОНП, активно проходить стажування щодо удосконалення педагогічної майстерності за межами України, натомість не брали участь у стажуваннях за фахом “Стоматологія”. На наш погляд, участь співробітників у виконанні міжнародних програм, суміжних наукових дослідженнях та в наукових проєктах за грантами поліпшить якість ОНП. Назва кафедри хірургічної стоматології на сайті ВНМУ також зустрічається як кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії та кафедра хірургічної стоматології з відділенням щелепно-лицевої хірургії, рекомендуємо вживати назву згідно Наказу ректора ВНМУ про створення / перейменування кафедри.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі “Стоматологія” цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Недоліки, що виявлені під час експертизи ОНП є несуттєвими, зауваження до ОНП мають суто рекомендаційний характер.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Атестація здобувачів за освітньою складовою відбувається у разі повного виконання обсягу ОП з урахуванням сумарної кількості кредитів та успішного складання підсумкового контролю з усіх навчальних дисциплін навчального плану 221 “Стоматологія”. Форми контрольних заходів висвітлені в “Положенні про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ” та в робочих програмах дисциплін. Система оцінювання освітньої підготовки аспірантів включає: поточний (усне, письмове опитування) та підсумковий (іспит, залік, диф.залік) контролі відповідно до певної робочої програми. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до аспірантів на перших заняттях, оприлюднюється на сайтах кафедр та відділу аспірантури, у робочих програмах дисциплін, розкладі навчання, навчальних планах. З метою оцінки досягнення мети ОНП аспіранту пропонується самостійне вирішення нестандартного фахового, дослідницького завдання з послідуною оцінкою презентованої доповіді при груповому обговоренні із залученням інших аспірантів та науково-педагогічних працівників кафедри. Приклад. З метою оцінки досягнення ПРН11 (презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій), а також ПРН17 (дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів) аспіранти отримують завдання зареєструватись в наукометричних базах даних або перевирити оригінальність тексту за допомогою антиплагіатних програм з наданням викладачу скріншоту виконаних завдань під час вивчення дисципліни “Публікаційна активність та наукометричні бази даних”. Як форма контролю виконання ОНП двічі на рік здобувачі проходять проміжну та річну атестацію, яка включає: кафедральний контроль - двічі кожного навчального року; контроль відділу аспірантури під головуванням проректора з наукової роботи – звіт здобувача про хід виконання Індивідуального плану, з наданням підтверджуючих документів (атестаційний лист, звіт, витяг з протоколу засідання кафедри, витяг з протоколу вченої ради про планування, первинна документація наукових досліджень, список публікацій, індивідуальний план та календарний план з

відмітками про виконання). Результати проміжної та річної атестації доповідаються та затверджуються на Вченій раді. Приклад. Згідно підсумків атестації аспірантів (18.05.2020-31.05.2020) завершили освітню та наукову програму Канішина Т.М. (каф. хірургічної стоматології, керівник Барило О.С.) та Позур Т.П. (каф. терапевтичної стоматології, керівник Шінкарук-Дикавицька М.М.) із висновком подати документи для призначення рецензентів. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, валідними. Під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що аспіранти обізнані щодо критеріїв оцінювання при вивченні навчальних дисциплін, алгоритму проходження проміжної та річної атестації, а також переліку підтверджуючих документів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня зі спеціальності 221 “Стоматологія” галузі знань 22 “Охорона здоров'я” відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Якість відповідних процедурних аспектів проведення контрольних заходів і послідовність у їх дотриманні є важливою передумовою для надійності кінцевих результатів оцінювання. Процедура проведення контрольних заходів регулюється “Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ ім. М.І. Пирогова”, яке розміщено на веб-сайті ВНМУ і знаходиться у вільному доступі для аспірантів. Інформація щодо процедури проведення контрольних заходів у межах окремих навчальних дисциплін наведена у робочих програмах, які розміщені на вкладці відділу аспірантури та кафедр, а також наявні на паперових носіях. Приклад. Розпорядження проректора з наукової роботи Власенко О.В. “Про проведення контрольних заходів та річної атестації для здобувачів ступеня доктора філософії, клінічних ординаторів” №14 від 18.05.2020 (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/rozpor_14_18-05-2020.pdf). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується рівними умовами для здобувачів (зміст та кількість завдань, тривалість контрольного заходу, прозорий механізм оцінювання) та вільним доступом до інформації про критерії оцінювання, терміни здачі контрольних заходів тощо. Приклад. За даними опитування здобувачів “об'єктивність оцінювання контрольних заходів при вивченні навчальних дисциплін на “відмінно” оцінили 61,7%, на “добре” - 30,9% аспірантів. Отримана інформація аналізується зав. аспірантури, обговорюється з гарантом ОНП та науковою комісією, вирішуються шляхи вдосконалення навчально-наукового процесу. Порядок повторного проходження контрольних заходів наведений у відповідних документах університету “Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ ім. М.І. Пирогова”. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів. Це право та порядок оскарження результатів контрольних заходів та процедура проведення повторних контрольних заходів регламентується “Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ”. Серед здобувачів даної ОНП таких випадків не було. Таким чином, правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, послідовно дотримуються під час реалізації ОНП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Основні документами, що регламентують політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ВНМУ знаходяться у вкладці академічна доброчесність (<https://www.vnmu.edu.ua/академічна-доброчесність>), зокрема: “Кодекс академічної доброчесності та корпоративної етики”, “Положення про інтелектуальну власність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М.І. Пирогова та відповідальність за академічний плагіат” (29.10.2015), Наказ ректора “Про заходи щодо запобігання та виявлення академічного плагіату”, №93 від 17.07.2017 “Про створення координаційної комісії та розподіл повноважень у сфері інтелектуальної власності, перевірки на академічний плагіат”, Розпорядження проректора з наукової роботи “Про перевірку на оригінальність авторських текстів” №7 від 06.11.2017. У випадку порушення принципів доброчесності розглядом ситуації займається Координаційна комісія згідно Наказу ректора №93 від 17.07.2017 “Про створення координаційної комісії та розподіл повноважень у сфері інтелектуальної власності, перевірки на академічний плагіат”. Для самоперевірки текстів на подібність Університет забезпечив доступом усіх учасників освітнього процесу до програми [Strikeplagiarism.com](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/instr_Strike%20Plagiarism.pdf) (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/instr_Strike%20Plagiarism.pdf). Довідка про рівень оригінальності приймається експертною комісією, яка створена у новому складі згідно Наказу ректора “Щодо організації роботи експертної комісії ВНМУ ім. М.І. Пирогова” №129 від 24.10.2019 (<https://www.vnmu.edu.ua/експертна-комісія>),

подається разом з рукописом до редколегій журналів, до спеціалізованих вчених рад із додатковою перевіркою антиплагіатною програмою Unicheck. В університеті запроваджені та ефективно реалізуються принципи забезпечення академічної доброчесності. Приклад. Запобігання плагіату здійснюється під час викладання навчальних дисциплін “Публікаційна активність та наукометричні бази даних”, “Усна та письмова презентація результатів дослідження”, “Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності”. Проводяться конференції та зустрічі для роз’яснення принципів академічної доброчесності. Приклад. 20.02.2019 відбулась робоча зустріч щодо забезпечення академічної доброчесності за участі представників сервісу Unicheck Україна та керівництва ВНМУ ім. М.І. Пирогова. (<https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/Unicheck%20.pdf>). Також популяризація принципів доброчесності відбувається під час зборів здобувачів. Приклад: Під час зборів аспірантів 28.02.2020 проректор Власенко О.В. доповідав питання “Академічна доброчесність та перевірка на плагіат у ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Здобувачам добре відомі зазначені документи, прийняті в Університеті, вони чітко знають алгоритм проходження перевірки на наявність плагіату, неодноразово користувалися цим алгоритмом та усвідомлюють відповідальність і наслідки порушення академічної доброчесності. Випадків порушення академічної доброчесності при виконанні ОНП “Стоматологія” не було зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів, правила їх проведення та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та доступними для здобувачів, вони заздалегідь оприлюднені на сайті Університету та сайтах кафедр, аспіранти добре поінформовані щодо оскарження або повторного проходження контрольних заходів, що регулюється прийнятими в Університеті документами, розміщеними на сайті. Відповідно до прийнятого “Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики” та багатьох Положень, Наказів, Розпоряджень, уявлення про політику та процедури дотримання академічної доброчесності відбувається формування та популяризація серед учасників освітнього процесу Університету, починаючи з першого року навчання аспірантів. Ці положення спрямовані на створення цінностей, академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу, є в основі інституційної культури ВНМУ. Запобігання порушень академічної доброчесності проводиться системно, шляхом створення нормативно-правових процедур і запровадження інституційних засад. Дисципліни “Публікаційна активність та наукометричні бази даних”, “Усна та письмова презентація результатів дослідження”, “Написання, фінансування та управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності” сприяють ознайомленню здобувачів з вимогами щодо забезпечення академічної доброчесності. Для перевірки наукових та навчально-методичних праць використовується комп’ютерна програма StrikePlagiarism. Публікації підлягають експертній оцінці з наступним отриманням “Довідки про рівень оригінальності”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Оцінювання успішності наукової складової програми аспіранта відбувається з урахуванням кількості виступів на наукових конференціях (вітчизняних та закордонних), наукових публікацій (в тому числі у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та / або Європейського Союзу; а також у Scopus та Web of Science), патентів, нововведень, участі у міжнародних проектах, індексу цитування. Рекомендуємо розписати алгоритм вищеприписаного оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими і зрозумілими, валідними, та заздалегідь оприлюдненими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, послідовно дотримуються під час реалізації ОП. В ВНМУ успішно функціонує система формування, популяризації, як під час вивчення окремих навчальних дисциплін, так і під час проміжних атестацій здобувачів та зборів, дотримання академічної доброчесності, а також запобігання її можливим порушенням. Розроблені відповідні документи, що чітко регламентують порядок перевірки на плагіат та експертної оцінки наукових та науково-методичних праць із застосуванням ліцензованих комп’ютерних програм. Здобувачі добре ознайомлені з алгоритмом перевірки, активно ним користуються та усвідомлюють відповідальність у разі порушення. Зауваження до ОНП мають суто рекомендаційний характер.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інформація щодо академічної та / або професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, в цілому, відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності згідно з Постановою КМУ №1187 від 30.12.2015 зі змінами №347 від 10.05.2018 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>), та наведена у відомостях про самооцінювання (таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОНП за спеціальністю “Стоматологія”), з обґрунтуванням викладання відповідної навчальної дисципліни, що забезпечує досягнення програмних результатів навчання (Додаток 20).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів є повною мірою прозорим і регламентується “Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними контрактів (трудових договорів)”, що затверджений ректором ВНМУ імені М.І. Пирогова 31.03.2016 (file:///C:/Users/Inessa/Downloads/por_proved_vidboru.pdf). Обов'язковою умовою конкурсного добору викладачів та наукових керівників задля забезпечення успішної реалізації ОНП є врахування необхідного рівня їх кваліфікації. Під час добору таких викладачів за основу взяті вимоги п.30 Ліцензійних умов. Відповідність співвіднесення викладачів та дисциплін, які вони викладають, досягнута підтвердженою академічною (освіта, науковий ступінь, вчене звання та наукова діяльність за певним науковим напрямком, публікації) та професійною (стаж, досвід професійної діяльності у певній сфері) кваліфікаціями. Для викладання на ОНП відбираються науково-педагогічні працівники, як правило, з науковим ступенем (переважно д.мед.н.), і вченим званням, які мають певний досвід, значний науковий доробок та здатність генерувати творчі ідеї. Дисертаційні дослідження, напрямок яких аспіранти обирають самостійно та за консультування керівників, зазвичай пов'язані з науковими інтересами їх керівників, і сприяють вирішенню актуальних наукових завдань сучасної стоматології. Приклад. По темі дисертаційної роботи здобувача Канішиної Т.М. “Клініко-експериментальне обґрунтування застосування нових шляхів активізації репаративних процесів в лунці видаленого зуба у хворих на цукровий діабет” опубліковано у 2018 три спільні статті за даним напрямком, у тому числі у закордонному виданні з науковим керівником, к.мед.н., доцентом Барило О.С., зокрема: 1. Барило О.С., Канішина Т.М. Особливості загоєння рани після видалення зуба у хворих на цукровий діабет. Современная стоматология. 2018. №1. С.75-77. 2. Барило О.С., Канішина Т.М. Вплив озону на процеси загоєння рани після видалення зуба. Современная стоматология. 2018. №2. С.47-49. 3. Shkilniak L.I., Barylo O.S., Kanishyna T.M. The effects of diabetes mellitus on patients' oral health. Wiadomości Lekarskie. 2018. 71. 5. P.1026-1032. Приклад. За темою дисертаційної роботи здобувача Позура Т.П. “Особливості основних характеристик зубної дуги верхньої та нижньої щелеп у юнаків і дівчат різних фізіогномічних типів з ортогнатичним прикусом” опубліковано 2018 спільну статтю за даним напрямком у закордонному виданні з науковим керівником д.мед.н., професором Шінкарук-Диковицькою М.М. 1. Shinkaruk-Dykovytska M.M., Pozur T.P., Gavryluk A.O., Gnenna V.O. Computer-tomographic mesiodistal dimensions of teeth in boys and girls with physiological bite depending on face types //Світ медицини та біології. 2018. №2(64). С.71-75 (Додаток 20). Наведені приклади свідчать про дотримання на ОНП вимог щодо кореляції публікацій наукових керівників та тем дисертаційних досліджень аспірантів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аспірантура є основною формою підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів в Україні. ВНМУ ім. М.І. Пирогова готує та надає до МОЗ пропозиції щодо необхідної для закладу кількості місць до аспірантури за певними спеціальностями та формами навчання і виступає роботодавцем для аспірантів ВНМУ, які успішно виконали усі форми навчання в аспірантурі та пройшли головну форму атестації – захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук. Адміністрація ВНМУ ім. М.І. Пирогова, представники ДОЗ Вінницької облдержадміністрації, як потенційні роботодавці, приймають участь в процесі періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості. Під час зустрічі із роботодавцями, декан стоматологічного факультету Поліщук С.С., головний лікар ПрАТ “Обласна стоматологічна поліклініка” Люля І.І. зазначили, що відповідно до Договорів та Угод про співпрацю між ВНМУ ім. М.І. Пирогова та лікувально-профілактичними закладами міста Вінниці, Вінницької, Хмельницької, Житомирської областей, здобувачі і науково-педагогічні працівники Університету відбувається плідна співпраця щодо надання лікувально-консультативної допомоги, проведення досліджень на відповідних клінічних кафедрах. Зі слів Бондаренко Т.В., під час виконання міської програми “Здоров'я вінничан на 2017-2020 роки” (рішення міської ради №533 від 23.12.2016 (зі змінами) відбулося відкриття відділення черепно-лицьової хірургії на базі обласної дитячої клінічної лікарні. Приклад. Директор клініки "Premium Clinic" Закалата Т.Р. запропонувала ввести модуль щодо впровадження інформаційних технологій до дисципліни Дитяча стоматологія.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Клінічні кафедри, на яких навчаються здобувачі освіти, базуються у медичних закладах міста Вінниці, тому спілкування з професіоналами-практиками, під час навчання, в процесі курації пацієнтів є невід'ємною складовою ОНП. Приклад. Кафедра хірургічної стоматології розташована на базі Обласної лікарні ім. М.І. Пирогова, Поліклініки Подільського регіонального центру онкології та Обласної стоматологічної поліклініки, викладачі кафедр тісно співпрацюють зі співробітниками лікувальних закладів, практична частина занять, клінічна робота аспірантів проходить у відділеннях лікарень та стоматологічних клінік. Здобувачі беруть участь у лікарських обходах, консиліум, клінічних розглядах, засіданнях ЛКК сумісно із зав. відділенням, професорами, доцентами кафедр, де вдосконалюють навички діагностики та лікування проблемних захворювань, аналізу складних клінічних ситуацій, набувають досвіду спілкування з колегами, формування власного судження. Здобувачі мають змогу спілкуватись з експертами міського та обласного департаментів охорони здоров'я, адже в багатьох випадках ними є викладачі університету (проф. Шувалов С.М., проф. Шінкарук-Диковицька М.М., доц. Беляєв Е.В.). До наукового керівництва та викладання залучені визнані професіонали практики: завідувачі кафедр. Доцент Беляєв Е.В., зав. кафедри ортопедичної стоматології, проводить майстер-класи для аспірантів за темами: "Сучасна техніка прямих реставрацій" та "Ендодонтія", випускник Endodontics University of Pennsylvania (USA) Половінщиків А. залучений до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Система професійного розвитку викладача відображена у Концепції розвитку ВНМУ та регламентується "Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНМУ", що затверджене Вченою радою протокол №1 від 29.08.2019 і ректором 03.09.2019 (Додаток 21). Кафедрами спільно з навчальним відділом, Факультетом післядипломної освіти впроваджено планування підвищення професійної кваліфікації викладачів. На фахові спеціалізації, тематичні удосконалення викладачі направляються в Харківську медичну академію післядипломної освіти та Національну медичну академію післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика, Полтавську стоматологічну академію. На кафедрах стоматологічного факультету ВНМУ впроваджені ліцензовані курси зі спеціалізації та тематичного удосконалення лікарів. Університет підтримує безперервний професійний розвиток викладачів-практиків (регулярні конференції) (Додаток 22).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Кафедрами спільно з навчальним відділом, ФПО впроваджено планування підвищення педагогічної кваліфікації викладачів. Педагогічний склад підвищував педагогічну майстерність у НМАПО ім. П.Л. Шупика (доц. Горай М.А., доц. Мунтян О.В., 12.09-11.10.2016), в НМУ ім. О.О.Богомольця (доц. Поліщук С.С., 23.02-26.02.2016; доц. Повшенюк А.В., 10.04-05.05.2017), на базі УВМА (проф. Шувалов С.М., доц. Нагайчук В.В., 16.01-27.01.17), в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ (проф. Шувалов С.М., доц. Поліщук С.С., доц. Барило О.С., 15.04-26.04.2019; доц. Горленко І.М., доц. Кутельмах О.І., доц. Курдиш Л.Ф., к.мед.н., ас. Пилипюк О.Ю., 20.05-31.05.2019), на базі КВНЗ «Вінницька Академія неперервної освіти» (доц. Гаджула Н.Г., 01.03-31.03.2018), на каф. хірургічної стоматології ВНМУ ліцензовані курси (доц. Ковальчук Л.О., доц. Мунтян О.В., к.мед.н., ас. Довгань І.П., к.мед.н., ас. Фурман Р.Л., 01.02-14.02.2020, 16.03-30.03.2020). Науково-педагогічні працівники проходять стажування в іноземних закладах вищої освіти. Приклад. Мунтян О.В. (каф. терапевтичної стоматології) проходив стажування "Організація навчального процесу, програми підготовки, інноваційні технології та наукова робота" в Вищій школі бізнесу Національного університету Луї (Польща, 2018); Татаріна О.В. (каф. ортопедичної стоматології) проходила стажування "Новий і інноваційний методи навчання" в Малопольській школі державного управління університету Економіка у Кракові (Польща, 2019); Ковальчук В.В. і Орловський В.О. (каф. ортопедичної стоматології) проходили стажування "Нові та інноваційні методи навчання в медицині" в Люблінському медичному університеті (Польща, 2019); Чайка В.Г. (каф. ортопедичної стоматології) проходила стажування "Управління охороною здоров'я" на факультеті громадського здоров'я Європейського соціально-технічного університету та фонду (Польща, 2019). (Додаток 23). Приклад. Гаджула Н.Г. (каф. терапевтичної стоматології) відвідала тренінг щодо якості вищої освіти та акредитації, реалізовані Центром досліджень вищої освіти (Чеська Республіка) за підтримки МОН України (<https://ihed.org.ua/internationalization/proekt-formuvannya-merezhi-ekspertiv-iz-zabezpechennya-yakosti-vyshhoyi-osvity-2018-2019-roky/>). (Додаток 24).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У реалізації освітнього процесу на даній ОНП, як правило, приймають участь професори та доценти, які мають значний науково-педагогічний та клінічний досвід, наукові розробки, публікації, залучаються також досвідчені професіонали-практики, завідувачі профільних відділень лікувальних закладів. Викладачі постійно підвищують свій професійний викладацький рівень, у тому числі шляхом стажування за кордоном. Наукові керівники мають публікації, тематика яких корелює з темами наукових досліджень здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які залучені до ОНП, дозволяє їм проводити викладання відповідних навчальних дисциплін та забезпечує можливість досягнення програмних результатів навчання. Викладачі мають наукові публікації, постійно підвищують свій професійний рівень, згідно з існуючим "Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНМУ", а також шляхом стажування для підвищення педагогічної майстерності як в Україні, так і за кордоном. Конкурсний відбір викладачів є повною мірою прозорим, він відбувається, відповідно до прийнятого в Університеті положення, враховуються професійні досягнення та рейтингові показники. Тематика наукових досліджень здобувачів корелює з науковими напрямками їх керівників, що підтверджується публікаціями.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У ВНМУ значна увага приділяється інноваційним технологіям навчання. У навчальному процесі для аспірантів спеціальності "Стоматологія" (станом на 01.07.2020) використовується 80 мультимедійних проекторів та звукопідсилююча апаратура, 12 інтерактивних проекторів, 30 комп'ютерних класів, 4 інтернет-системи. Матеріальна база університету постійно вдосконалюється, оновлюється, модернізується (<https://www.vnmu.edu.ua> загальна-інформація/публічна-інформація). На стоматологічних кафедрах є стоматологічні установки, прицільні мікроскопи, устаткування для виготовлення безметалевих ортопедичних конструкцій системи CAD-CAM, радіовізіограф, комп'ютерний томограф, 3D принтер, інтраоральна камера, тощо. Для досягнення цілей ОНП з стоматології здобувачі мають можливість працювати у 12 науково-дослідницьких, загально-університетських лабораторіях (<https://www.vnmu.edu.ua/наукові-лабораторії>), де проводять дослідження загальноклінічних, біохімічних показників різних біологічних рідин. Здійснюють дослідження в реакції ІФА з метою визначення маркерів метаболізму сполучної тканини, кісткової тканини, цитокіновий профіль, генетичні маркери та інші. Слід відмітити, що в Університеті є навчально-наукова-клініко-діагностична лабораторія ПЛР, патоморфологічна лабораторія, лабораторія функціональної морфології та генетичного розвитку, експериментальна клініка (віварій). Науковцями Університету розроблено універсальний блок комп'ютерної програми «СКІФ», що моделює діяльність органів та систем організму людини в нормі та патологічних станах. В університеті є бібліотеки (<http://library.vnmu.edu.ua/>) з бібліотечним фондом більше 570000 прим., серед них сучасні оригінальні зарубіжні видання видавництва Elsevier, Churchill Livingstone, Springer, Lippincott та ін., понад 105 000 прим. періодичних вітчизняних та зарубіжних видань. Аспіранти можуть публікуватись у 5 періодичних виданнях ВНМУ (<https://www.vnmu.edu.ua/> журнали). Є електронний бібліотечний каталог (близько 400 тис. записів), пошукове забезпечення ІРБІС (<http://irbis.vnmu.edu.ua>). Освітньо-науковий процес в повному обсязі забезпечений літературою, навчально-методичними матеріалами, що дозволяють забезпечити визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На зустрічі з ректором, гарантом ОНП, адміністрацією, здобувачами освіти, було повідомлено, що Університет задовольняє освітньо-наукові потреби здобувачів та викладачів в діяльності освітньої, наукової та лікувальної активності, організовує освітньо-наукові події регіонального та міжнародного рівнів, де беруть участь здобувачі. Для користування є приміщення: бібліотеки, лабораторії, клінічні бази та кафедри, вільний доступ до ресурсів наукометричних баз Scopus та Web of Science. Передбачені соціальні та матеріальні потреби для здобувачів ОНП “Стоматологія”, а саме: п’ять гуртожитків ВНМУ, де є кімнати “сімейного типу”, що розташовані на території університетського містечка, три ідальні і п’ять буфетів. В університеті є оздоровчо-спортивна база “Сосновий бір” та лікувально-профілактична база відпочинку “Сокілець”. Ректорат і профспілковий комітет виділяють кошти на оздоровлення співробітників і здобувачів, надання їм матеріальної допомоги, премій двічі на рік. Медичне обслуговування здобувачів здійснюється на клінічних базах Університету та через первинну ланку системи ОЗ. На сьогоднішній день проводиться будівництво сучасного стадіону.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В Університеті є належне дотримання санітарних норм та охорони публічного порядку. Під час зустрічі з здобувачами, науково-педагогічним персоналом, адміністрацією було визначено, що всі стейкхолдери ознайомлені з відповідними документами, знають порядок дій у разі виникнення конфліктних ситуацій і всі працюють на попередження таких ситуацій. Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності проводять із здобувачами освіти та працівниками Університету, які містять питання охорони здоров’я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо. Безпечність освітнього середовища регламентується Положеннями ВНМУ (<https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основнідокументи/положення-безпека-про-організацію-роботи-з-охорони-праці-та-безпеки>). З метою підтримки психічного здоров’я, безперервного психологічного супроводу діє медико-психологічний центр (<https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основнідокументи/положення-про-медико-психологічний-центр-внму-ім--м-і--пирогова>) на базі кафедри медичної психології та психіатрії, який здійснює консультативну допомогу здобувачам та науково-педагогічним працівникам. У щорічному опитуванні здобувачів (Додаток 25) є питання щодо задоволеності освітньо-науковим процесом, ресурсами Університету, про бажання залишити навчання. Результати опитування звітуються перед науковими керівниками на Вченій раді, аналізуються, проводяться співбесіди з викладачами. В рамках дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності» передбачається формування вмінь щодо рефлексії, емпатії, самооцінки, критичного аналізу власної поведінки; робота з психологом, застосування тренінгових практик знижують ризики психоемоційного вигорання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі з здобувачами третього рівня вищої освіти та Радою молодих вчених виявлена задоволеність ними якістю індивідуальної взаємодії з науковим керівником, науково-педагогічними працівниками кафедр, клінічних баз та організаційною підтримкою з боку адміністрації ВНМУ. Здобувачі мають право на навчання за індивідуальним планом, вільні у виборі освітньої та професійної траєкторії та мають право на участь у програмах академічної мобільності, міжнародних стажувань. Інформаційна та організаційна підтримка в (<https://www.vnmu.edu.ua/загальнаінформація/основні-документи/положення-про-інформаційний-супровід-веб-ресурсів-внму-ім--м-і--пирогова>) здобувачів здійснюється переважно через відділ аспірантури, який координує освітньо-науковий процес, документообіг, розклад навчання, проміжних атестацій, оповіщення про наукові та освітні заходи, конференції, тренінги, кожна кафедра має на своїй сторінці вкладинку “Аспіранту”, де є вся інформація про навчально-методичного забезпечення ОНП (наприклад, <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>). Аспіранти обмінюються інформацією між адміністрацією та здобувачами через Вайбер, Фейсбук, створені групи: “Молодь ВНМУ”, “Аспіранти ВНМУ”. При інтерв’юванні із представниками Ради молодих вчених з’ясували інформацію про взаємодію між Університетом та здобувачами, співпрацю із профкомом студентів з питань інформаційної підтримки аспірантів, щорічну організацію Конференції студентів та молодих вчених, де здобувачі публікують результати своїх наукових досліджень та виступають з доповідями. Для вирішення юридичних та конфліктних питань в Університеті діє відділ юридичного супроводу, розроблена процедура розгляду скарг “Порядок розгляду скарг”, що став універсальним документом задля вирішення будь-яких конфліктних ситуацій, в тому числі пов’язаних із можливими сексуальними домаганнями та проявами дискримінації. (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/rozpor_rozgl_skarg1.PDF). Окрім вказаного Порядку, врегулювання конфлікту на III рівні освіти регламентоване “Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ”. (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf) Ще одним із документів, яким регламентовано права та обов’язки здобувачів/наукових керівників можна вважати “Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ВНМУ”. ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNМУ\(znin\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNМУ(znin).pdf)). За даною ОНП скарг зафіксовано не було. Здобувачам виплачується стипендія згідно з Положенням. За результатами анкетування задоволеність підтримкою, зокрема роботою відділу аспірантури, є одним із питань щорічного опитування аспірантів (у 2019 році 97% респондентів оцінили роботу співробітників відділу аспірантури на “добре” і “відмінно”) (Додаток 26).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За даною освітньою програмою не навчаються особи з обмеженими освітніми можливостями. Однак, під час здійснення акредитації встановлено, що у ВНМУ створена технічна та організаційна підтримка для людей з особливими освітніми потребами, а саме: пандуси, кнопка виклику вахтера для відкривання дверей і супроводу, допомога супроводу від волонтерів, передбачена матеріальна допомога у вигляді соціальної стипендії. (<https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/volontery.pdf>; https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/delegaty_potokiv.pdf). У 2019 році сертифікованими фахівцями з питань технічного обстеження будівель і споруд виконано технічне обстеження доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, розроблено проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт з облаштуванням вхідних груп для безперешкодного доступу в житлові будівлі ВНМУ. У будівлі бібліотеки встановлено підйомник, між поверхами влаштовано пасажирський ліфт, який забезпечує доступність маломобільних груп до приміщень корпусу.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На онлайн-зустрічі із адміністрацією та здобувачами ОНП «Стоматологія» експертною групою було визначено, що вони не стикалися із конфліктними ситуаціями пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо. Юридичним відділом ВНМУ розроблено “Порядок розгляду скарг”, що став універсальним документом задля вирішення будь-яких конфліктних ситуацій, в тому числі пов'язаних із можливими сексуальними домаганнями та проявами дискримінації (Додаток 26). (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/rozpor_rozgl_skarg1.PDF) У ВНМУ щодо врегулювання конфліктних ситуацій спирається на Статут ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/ststut_vnmu\(new\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/ststut_vnmu(new).pdf)). Відповідно до нормативних документів ВНМУ, попередження конфліктів в Університеті забезпечується максимальною відкритістю інформації та створенням комфортного освітнього середовища. У разі виникнення різного роду конфліктів, вони будуть вирішені з урахуванням конкретної ситуації. У випадку конфліктної ситуації, пов'язаної з навчанням на III рівні, за мотивованою заявою викладача / здобувача відбувається розгляд ситуації науковою комісією, яка за необхідності може залучати інші структурні підрозділи для вирішення конфлікту. Комісія уповноважена також приймати рішення про зміну оцінки / наукового керівника чи проведення додаткових перевірок результатів навчання/обставин ситуації тощо. На даній ОНП таких прикладів не було. Прикладом по Університету може служити розгляд заяви здобувача про зміну наукового керівника в зв'язку з невідповідністю наукових інтересів: ситуація була розглянута на науковій комісії, рішення якої про зміну наукового керівника за згодою сторін було затверджено на Вченій раді. Крім того, здобувачі можуть отримати безкоштовну консультацію психологів у медико-психологічному центрі. З метою попередження конфліктів, пов'язаних із корупцією, Університетом розроблено та введено в дію Антикорупційні заходи (<https://www.vnmu.edu.ua/антикорупційні-заходи>): антикорупційна програма (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/antikor_pr_vnmu.pdf), створена комісія з питань запобігання та виявлення корупції серед співробітників (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/nakaz_korup_N186.pdf), є Положення і наказ про комісію з оцінки корупційних ризиків (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_komis_korup.pdf). Про факти корупційних порушень учасники освітнього процесу можуть повідомляти на “лінію довіри”: anticorrupt@vnmu.edu.ua. Під час інтерв'ювання з учасниками освітнього процесу з питань попередження і боротьби із дискримінацією та сексуальними домаганнями в Університеті зазначено, що таких випадків не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужні матеріально-технічні та фінансові ресурси, бібліотечна база для всіх учасників освітнього процесу. Створена електронна бібліотека на сайті Університету з новітніми матеріалами та літературою, яка має попит серед здобувачів. Інформаційна підтримка, яка повністю охоплює всі соціальні мережі та новітні месенджери. Високий рівень безпеки та комфорту здобувачів. Є навчально-наукова-клініко-діагностична лабораторія ПЛР, патоморфологічна лабораторія, лабораторія функціональної морфології та генетичного розвитку, експериментальна клініка (віварій). На стоматологічних кафедрах є стоматологічні установки, прицільні мікроскопи, устаткування для виготовлення безметалевих ортопедичних конструкцій системи CAD-CAM, радіовізіограф, КТ, 3D принтер, інтраоральна камера, універсальний блок комп'ютерної програми “СКІФ”, що сприяє високому рівню реалізації освітнього та наукового процесів. У ВНМУ створена технічна та організаційна підтримка для людей з особливими освітніми потребами, а саме: пандуси, кнопка виклику вахтера для відкривання дверей і супроводу, допомога супроводу від волонтерів, передбачена матеріальна допомога у вигляді соціальної стипендії. Відсутність конфліктних ситуацій у здобувачів з науково-педагогічним персоналом, науковим керівником та між собою. Про факти корупційних порушень учасники освітнього процесу можуть повідомляти на “лінію довіри”: anticorrupt@vnmu.edu.ua. Висока оцінка аспірантів якості їх взаємодії з науковим керівником, науково-педагогічними працівниками, адміністрацією, зовнішніми стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не виявлено. Рекомендуємо продовжувати реалізацію з навігації сайту та його постійного удосконалення та оновлення.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси ВНМУ забезпечують належний рівень підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. У ЗВО 12 потужних науково-дослідницьких, загально-університетських лабораторій, що є необхідним для реалізації програми РНД “Стоматологія”. Для виконання клінічних та параклінічних досліджень у ЗВО створені всі умови для реалізації наукової роботи, яку можна презентувати і на міжнародному рівні. Створена електронна бібліотека на сайті Університету з новітніми матеріалами та літературою. Інформаційна підтримка, яка повністю охоплює всі соціальні мережі та новітні месенджери. Високий рівень безпеки та комфорту здобувачів. На стоматологічних кафедрах є сучасне стоматологічне обладнання: стоматологічні установки, прицільні мікроскопи, устаткування для виготовлення безметалевих ортопедичних конструкцій системи CAD-CAM, радіовізіограф, КТ, 3D принтер, інтраоральна камера. Візитівкою Університету є універсальний блок комп’ютерної програми “СКІФ”, що сприяє високому рівню реалізації освітнього та наукового процесів. У ВНМУ створена технічна та організаційна підтримка для людей з особливими освітніми потребами, а саме: пандуси, кнопка виклику вахтера для відкриття дверей і супроводу, допомога супроводу від волонтерів, передбачена матеріальна допомога у вигляді соціальної стипендії. Відсутність конфліктних ситуацій у здобувачів з науково-педагогічним персоналом, науковим керівником та між собою. Про факти корупційних порушень учасники освітнього процесу можуть повідомляти на “лінію довіри”: anticorrupt@vnmu.edu.ua. Висока оцінка аспірантів якості їх взаємодії з науковим керівником, науково-педагогічними працівниками, адміністрацією, зовнішніми стейкхолдерами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

З вересня 2013 року у ВНМУ функціонувала Група моніторингу якості освіти, що здійснювала перевірку якості організації освітнього процесу на всіх кафедрах університету, з 2019 року до неї залучені здобувачі. У 2019-2020 рр. відбулись зміни до статуту ВНМУ, створення нового структурного підрозділу управління якістю, наразі формується склад експертної групи (здобувачі, академічна спільнота) із забезпечення якості на всіх рівнях організації вищої освіти Університету. Цей структурний підрозділ, створений з метою посилення орієнтації забезпечення всіх рівнів управління інформації щодо якості освіти та діє згідно з “Положенням про групу моніторингу якості освіти ВНМУ” (Положення про групу моніторингу якості освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова). Процедури розроблення, затвердження, моніторингу ОНП регулюються “Положенням про систему забезпечення якості освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова” (Положення про систему забезпечення якості вищої освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова). Залучення здобувачів до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за даною ОНП відбувалося постійно за допомогою застосування формальних (щорічне анкетування, обговорення на засіданнях Вченої ради університету) та неформальних (спілкування з відділом аспірантури) способів. З 2019 року здобувачі задіяні у робочій групі по оновленню ОНП, у складі наукової комісії, яка обговорює та затверджує ОНП перед засіданням Вченої ради. Під час проведення акредитації було визначено, що ЗВО абсолютно дотримується вимог, щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП відповідно до визначених вимог законодавства та внутрішньої процедури забезпечення якості освіти. ОНП оновлюють у частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів по мірі необхідності, але не рідше одного разу на чотири роки. Діючу, затверджену, ОНП переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії, але не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Під час акредитації з’ясовано, що оновлення ОНП відбувалося за ініціативи і пропозиції гаранта, робочої групи ОНП, учасників освітнього процесу. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих навчальних програмах дисциплін та ін.). ОНП та навчальний план розробляються робочою групою на чолі з гарантом ОНП у складі представників кафедр, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти третього рівня з відповідної спеціальності, здобувачів, інших зацікавлених сторін, проходить громадське обговорення, схвалюється на науковій комісії та затверджується Вченою радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова. У 2017 році при перегляді ОНП для звільнення часу на виконання здобувачами наукової складової програми в ОНП були внесені наступні зміни: у циклі професійної підготовки відбулось об’єднання спеціалізованих дисциплін в освітній компонент “Сучасна стоматологія”. За результатами останнього перегляду у 2019 році назву дисципліни “Дитяча стоматологія” замінено на “Стоматологія дитячого віку”.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

З'ясовано, що Рада молодих вчених ВНМУ ім. М.І. Пирогова бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОНП шляхом обговорення проблем, пропозицій, що турбують здобувачів освіти. Представники Ради входять до складу Вченої ради, наукової комісії, працюють у складі робочої групи з розробки ОНП. Рада молодих вчених активно співпрацює із адміністрацією ВНМУ, відділом аспірантури, профкомом студентів, студентським самоврядуванням, студентським науковим товариством тощо, в тому числі з питань якісної реалізації ОНП, інтернаціоналізації, розвитку проектної діяльності у ВНМУ. Представниками Ради в контексті цієї програми презентовані можливості академічної мобільності, матеріально-технічного забезпечення лабораторій витратними матеріалами. Під час інтерв'ювання виявлено, що представники Ради молодих вчених беруть участь міжнародних проектах, стажуваннях та надають інформацію щодо такої участі ОНП “Стоматологія”, а також залучення процедури із забезпечення внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На зустрічі з роботодавцями були присутні: представники адміністрації Університету, представники адміністрації лікувально-профілактичних закладів міста Вінниця, лікарі з практичної охорони здоров'я, головні спеціалісти Департаменту охорони здоров'я Вінницької ОДА. Роботодавці безпосередньо залучені до процесу створення ОНП та інших процедур забезпечення її якості, як партнери, що було підтверджено на зустрічі з ними. Вони беруть участь в обговоренні та оновленні ОНП на засіданнях робочої та наукової комісії, на засіданні Вченої ради. Також, роботодавці є рецензентами ОНП “Стоматологія”: головний лікар ПрАТ “Обласна стоматологічна поліклініка” - Люля І.І.; директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти - Марченко А.В.; завідувач кафедри стоматології Харківського національного медичного університету МОЗ - Соколова І.І. (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/recen_onp_stom1.pdf, https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/recen_onp_stom2.pdf, https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/recen_onp_stom3.pdf). З'ясовано, що після закінчення аспірантури більшість здобувачів ступеня доктора філософії працевлаштовуються в Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, який є для них основним роботодавцем, а також в лікувально-профілактичних закладах м.Вінниці та Вінницької області.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП і траєкторія їх працевлаштування розпочнеться з першим випуском здобувачів третього рівня вищої освіти шляхом опитування. Водночас цим питанням опікується Рада молодих вчених, якою для майбутніх випускників вже розроблена форма он-лайн анкетування щодо їх кар'єрного шляху <https://forms.gle/sxFiiNGyDXXVwzPH9> та розроблений огляд закладів та можливостей для працевлаштування випускників аспірантури ВНМУ зі спеціальності “Стоматологія”.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості освіти ЗВО планує вчасне реагування на виявлені недоліки в реалізації ОНП. Моніторинг щорічного опитування здобувачів, періодичне спілкування із здобувачами під час проміжної та річної атестацій, індивідуальні звернення дають можливість виявити ступінь задоволеності аспірантів організацією вступного, освітнього, наукового процесів, питань доброчесності, це дає можливість виявляти недоліки та проводити заходи по їх усуненню. Під час інтерв'ювання із здобувачами надана інформація щодо першого року навчання за ОНП. Практика навчання показала на необхідність удосконалення системи формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів, вдосконалення формування розкладу занять, гармонізації співвідношення освітньої та наукової складових ОНП за рахунок зміни навантаження освітньою складовою з 49,5 до 30,5 кредитів ЄКТС для вивільнення часу для наукової діяльності. Виявлені зауваження від аспірантів щодо викладання дисциплін “Англійська мова у науково-медичному спілкуванні” та “Історія філософії як методологічна основа розвитку науки та цивілізації” при опитуванні у 2018-2019 н.р. також виправлені. Серед аспірантів проведено опитування щодо академічної доброчесності, результати оприлюднюються для наукових керівників та адміністрації ВНМУ на засіданнях Вченої ради. При опитуванні виявлені побажання аспірантів брати участь у міжнародних проектах та мобільності. Ці побажання також враховані відділом аспірантури та групою з організації. Отже, система забезпечення якості університету забезпечує вчасне реагування на виявленні недоліки в реалізації ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього оцінювання якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ВНМУ дотримуються політики як внутрішнього так і зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що сприймаються всіма членами академічної спільноти. Формування та підтримка культури якості здійснюється через гаранта ОНП, адміністрацію та інших підрозділів Університету. Під час експертизи визначено, що ними проводяться наступні процедури для забезпечення якості вищої освіти: підготовка та оновлення ОНП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, складання графіку освітнього процесу, проведення атестацій, оформлення документів при плануванні наукових робіт, тощо. Зазначено, що постійно відбувається залучення роботодавців в процес розвитку ОНП. Фактично ЗВО знає слабкі сторони даної програми і вчасно реагує на виявлені недоліки, намагаючись постійно вдосконалювати рівень науково-педагогічних працівників. Культура якості ВНМУ базується на принципах науковості, наступності та безперервності, інформаційної доступності, поваги, співробітництва, колегіальності, демократизму, системного підходу до розробки і впровадження в навчальний процес сучасних наукових досягнень національної вищої школи та зарубіжжя з проблем моніторингу якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ВНМУ функціонує підрозділ моніторингу якості освіти, який діє відповідно до Положення про групу моніторингу якості освіти і Положення про систему забезпечення якості освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Завдання, що стосуються внутрішньої системи із забезпечення якості вищої освіти розподілені між структурними підрозділами Університету. Така система дозволяє дотримуватися процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП із залученням внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. В університеті створений “Бібліографічний покажчик випускників”, започаткований проект “Пам’ять університету”, “Вінниця – місто дослідників М.І.Пирогова”. Роботодавці безпосередньо залучені до процесу створення ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, вони є рецензентами ОНП “Стоматологія”, беруть участь в обговоренні та оновленні ОНП на засіданнях робочої та наукової комісії, на засіданні Вченої ради. Формування та підтримка культури якості здійснюється через гарант ОНП, адміністрацію та іншими підрозділами Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендовано проводити регулярне опитування здобувачів ОНП “Стоматологія” щодо результатів перегляду та усуненню недоліків програми. Розширити інформаційні можливості щодо інтернаціоналізації здобувачів освіти (через соціальні мережі). Частіше проводити “круглі столи” з роботодавцями, більш активно залучати зовнішніх роботодавців до оцінки якості реалізації ОНП. Перегляд робочих навчальних програм за дисциплінами носить формалізований характер, рекомендуємо оновити літературу за останніх п’ять років.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ВНМУ є структурний підрозділ моніторингу якості освіти, який діє відповідно до Положення про групу моніторингу якості освіти і Положення про систему забезпечення якості освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова. За час реалізації ОНП здобувачі третього рівня вищої освіти вказували на недоліки ОНП, внаслідок цього ЗВО швидко реагував і вносив зміни, задля поліпшення ОНП. Внутрішня система із забезпечення якості вищої освіти розподілені між структурними підрозділами університету. Слід відмітити, що в університеті створений

“Бібліографічний показник випускників”, започаткований проект “Пам’ять університету”, “Вінниця – місто послідовників М.І. Пирогова”. Роботодавцями є лікарі з практичної охорони здоров’я, головні спеціалісти Департаменту охорони здоров’я Вінницької ОДА, вони безпосередньо залучені до процесу створення ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що було підтверджено на зустрічі з ними. Виявлені недоліки не є суттєвими. Формування та підтримка культури якості здійснюється через гарант ОНП, адміністрацію та іншими підрозділами Університету. Недоліки є несуттєвими та не створюють перешкод щодо реалізації ОНП у даному закладі вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група виявила, що права та обов’язки здобувачів та наукових керівників під час реалізації ОНП є у “Положенні про порядок підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук у ВНМУ” ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNMU\(znin\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_aspir_VNMU(znin).pdf)), “Положенні про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ВНМУ” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf). Права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу висвітлені також в Статуті (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/statut_VNMU.pdf), Колективному договорі (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kol_dog_%202014.pdf), Правилах внутрішнього розпорядку ВНМУ (<https://www.vnmu.edu.ua/правила-внутрішнього-розпорядку>). Всі учасники освітнього процесу ознайомлені із своїми правами та обов’язками і дотримуються практики їх застосування у межах даної ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Експертна група отримала відповідь від адміністрації про те, що у ЗВО створено позитивну практику, щодо оприлюднення на своєму офіційному сайті для громадського обговорення проектів ОНП відповідно до термінів реалізації з метою отримання пропозицій чи зауважень від стейкхолдерів не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми. ОНП “Стоматологія” була доступна для громадського обговорення за посиланням (<https://www.vnmu.edu.ua/наукова-робота/громадське-обговорення>) до її затвердження. Пропозицій під час громадського обговорення надано не було. Після завершення терміну громадського обговорення ОНП “Стоматологія” була знята з вкладки громадське обговорення. Зараз за вказаним посиланням знаходиться актуальна інформація по обговоренню інших програм.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група засвідчила що ВНМУ оприлюднює на своєму сайті інформацію про ОНП для інформування всіх зацікавлених. Інформація щодо ОНП, робочі програми навчальних дисциплін, нормативні документи, які регламентують права та обов’язки здобувачів, науково-педагогічних працівників розміщена на сайті університету у вільному доступі. Аспіранти та науково-педагогічні працівники ознайомлені із наведеними документами.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права і обов’язки всіх учасників освітнього процесу зрозумілі, чіткі, підтверджені відповідними нормативними документами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Необхідно оновити та модернізувати сайт з метою простої логістичної навігації. Проводити плановий контроль сайтів з метою недопущення зовнішньої реклами. Для прикладу сайт <https://juristvnmu.at.ua/>. Експертна група

рекомендує з метою поліпшення інформаційної підтримки здобувачів освіти, а також кращого функціонування сайту ВНМУ розробити структуру і зручну логістику навігації доступу до інформації на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом під час акредитації виявлена відповідність щодо прозорості та публічної діяльності університету. Виявлені несуттєві недоліки, дані рекомендації з приводу їх усунення.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Виконання наукових досліджень здобувачами здійснюється в рамках НДР кафедр, в яких здобувачі є безпосередніми виконавцями, про що свідчать звіти (Додаток 27) і плани НДР кафедр Університету (<https://www.vnmu.edu.ua/план-науково-дослідних-робіт-університету>). Наукові інтереси аспірантів присвячені вирішенню проблемних питань сучасної стоматології з урахуванням галузевого, регіонального контексту. ОНП містить перелік обов'язкових та вибіркового дисциплін професійного спрямування за всіма напрямками стоматології і циклу професійної підготовки теоретичного напрямку, що аспірант обирає згідно власних наукових інтересів та яким присвячує більшість часу навчання (10 кредитів ЄКТС). Визначені дисципліни відповідають науковим інтересам здобувачів. Приклад. Виконання наукової роботи Канішиной Т.М. за темою "Клініко-експериментальне обґрунтування застосування нових шляхів активізації репаративних процесів в лунці видаленого зуба у хворих на цукровий діабет" вимагає поглиблення професійних знань з хірургічної стоматології, аспектів сучасної стоматології та фундаментальних знань з фізіології, патофізіології та клінічної морфології які дають розуміння складних процесів, що мають місце при загоєнні лунки у пацієнтів з обтяженим соматичним статусом. Завдяки опануванню цих дисциплін, здобувач розширює свій світогляд, ставить мету та завдання, розробляє дизайн дослідження, набуває навичок багатогранного та ґрунтового їх аналізу. Підготовка здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності реалізується через вивчення дисциплін нормативної та вибіркової частин Блоку універсальних навичок дослідника і Блоку загальнонаукових компетентностей ОНП. Опанування яких забезпечує розуміння аспірантів теоретичних засад наукового пошуку, методологію наукових досліджень, здобуття знань та практичних навичок проведення лабораторних і клінічних досліджень, аналізу отриманих результатів та їх інтерпретацію. Отримані знання і вміння здобувач має можливість застосувати при проведенні досліджень в умовах науково-дослідних лабораторій Університету. Ґрунтова підготовка мовних компетентностей і дисципліни ОКЗ "Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності", ВК1.3 "Публікаційна активність та наукометричні бази даних" сприяє формуванню здатності до швидкого пошуку сучасної інформації, комунікації з пацієнтами, колегами, в міжнародному науковому середовищі, є теоретичним та практичним базисом для формування навичок викладання стоматологічних дисциплін. (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/onp_stom19.pdf)

https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/nav_pl_stom.pdf). Навчальний процес відбувається згідно розкладу занять для аспірантів кожного року очної і заочної форми навчання (<https://www.vnmu.edu.ua/підготовка-кадрів/аспірантура>). Під час опитування аспірантів, більшість респондентів відмітили, що навчальна програма ОНП відповідає їх очікуванням, відвідування навчальних занять є корисними для їх професійного зростання.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Відповідність тем наукових досліджень майбутніх аспірантів напрямом досліджень потенційних наукових керівників контролюється на кількох етапах: на етапі подання клопотання з рекомендацією для вступу до навчання в аспірантуру ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/ other/vymogy_klopotan.pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/vymogy_klopotan.pdf)), під час вступних іспитів до аспірантури через презентацію дослідницької пропозиції ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravyla_vstupu_2020%20 \(vitchizn\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pravyla_vstupu_2020%20(vitchizn).pdf)). Теми наукових досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії проходять погодження на засіданні кафедри, потім обговорюються на науковій комісії, після чого здобувач проходить планування та затвердження теми на засіданні Вченої ради Університету. Планування наукових досліджень аспірантів відбувається у рамках комплексної НДР кафедри. Вказані процедури забезпечують дотичність тем запланованих наукових досліджень здобувачів напрямом досліджень наукових керівників, що підтверджується публікаціями, як розташовані на сайті бібліотеки (<http://library.vnmu.edu.ua/>) і репозитарію ВНМУ імені М.І. Пирогова (<https://dspace.vnmu.edu.ua/>). Під час зустрічі здобувачі зазначили, що тематика їх наукових досліджень відповідає науковим напрямом керівників. Приклад. Наукова діяльність аспіранта кафедри хірургічної стоматології хірургії Кобякова О.В., який займається питаннями

удосконалення та оцінки ефективності компактостеотомії при заміщенні дефектів кісток і м'яких тканин голови, відповідає науковим інтересам керівника, проф. Шувалова С.М., публікації якого присвячені проблемам експериментального вивчення можливості застосування компактостеотомії лунок видалених зубів з метою профілактики альвеоліту щелеп (Клінічна стоматологія. 2015. № 3-4 (12–13). С.89-90). Приклад. Наукова діяльність аспіранта кафедри ортопедичної стоматології Прокопенко О.С., який вивчає особливості формування вторинних зубощелепних деформацій в залежності від типу обличчя, що відповідає науковим інтересам керівника, доцента Беляєва Е.В, публікації якого присвячені вивченню питань особливостей антропометричних і соматотипологічних показників у міських здорових осіб чоловічої та жіночої статі (Вісник морфології. 2004. № 10. С. 52 -53), особливостей діагностики, лікування і реабілітації вторинних деформацій зубощелепної системи (Світ медицини та біології. 2015. №4(53). С. 151-156).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У ВНМУ ім. М.І. Пирогова виконання експериментальних, лабораторних і клінічних наукових досліджень забезпечується 12 науковими лабораторіями, (<https://www.vnmu.edu.ua/наукові-лабораторії>), та клінічними базами Університету, працівники яких допомагають здобувачам опанувати необхідні методики. За словами здобувачів і НПП (Заїчко Н. В., завідувач кафедри біохімії) проведення досліджень забезпечується за заявкою здобувача до відділу аспірантури, та за погодженням проректора по науці. Відеозвіт під час ознайомлення з матеріально-технічною базою Університету підтверджує: високу забезпеченість лабораторій Університету сучасним обладнанням, наявністю реагентів та інших матеріалів, що дає змогу здобувачам виконувати наукові дослідження з застосуванням сучасних методів на високому доказовому рівні. З метою апробації результатів досліджень аспірантів у ВНМУ щорічно проводиться 30-40 інших науково-практичних конференцій відповідно до Плану (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other /plan_prov_ konf_ 2020.pdf), в тому числі конференція Студентів та молодих вчених "Перший крок в науку". Під час зустрічі з роботодавцями, голова Вінницького осередку Асоціації стоматологів України, Люля І.І. зазначив, що здобувачі і НПП Університету беруть активну участь у обласних науково-практичних конференціях Вінницького осередку АСУ. Здобувачі активно виступали з доповідями на науково-практичних конференціях на базі інших ЗВО, та за кордоном. Приклад. Аспірант Канішина Т.М. (Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету, 2017), Аспірант Кобяков О.В. (18.09-21.09.2018 був учасником 24 конгресу European Accreditation Council for Continuing Medical Education, Munich, Germany). Університетом випускаються 5 журналів (<https://www.vnmu.edu.ua/журнали>): "Biomedical and Biosocial Anthropology", "Вісник морфології / Reports of Vinnitsya National Medical University", "Вісник Вінницького національного медичного університету / Reports of Vinnitsya National Medical University", "Perioperaciina Medicina, "Pain Medicine" – "Medicina bolu", включених до баз і систем PИИЦ (Science Index), "eLIBRARY.RU", "GoogleScholar", внесено до "Crossref weuse DOIs". Перші два з яких входили до Переліку наукових фахових видань України до 12.03.2020, в яких здобувачі могли публікувати результати дисертаційних робіт. Приклад. Pozur T. P., Shinkaruk-Dykovytska M. M., Mateshuk-Vatseba L. R., Belyayev E. V., Bobruk S. V. Computed tomographic characteristics of dental arches in young men and women with physiological bite, depending on types of faces // Biomedical and Biosocial Anthropology. 2018. №31. P. 37-43. Доповісти результати своїх досліджень здобувачі можуть на кафедральних зборах, засіданнях комісії відділу аспірантури під головуванням проректора з наукової роботи (за необхідності залучаються наукові керівники) під час проміжної та річної атестація аспірантів, на апробаційні ради, фахових семінарах під час попередньої експертизи дисертацій здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

У ВНМУ ім. М.І. Пирогова проводять ряд заходів щодо долучення аспірантів до міжнародної спільноти з якими можна ознайомитись на сторінці (<https://www.vnmu.edu.ua/науковаробота/підсумки-проведених-наукових-заходів>): - тренінг в рамках концепції "Єдине здоров'я" 22-23.10.2018, на якому здобувачі опанували навички написання тез та створення постерів для оприлюднення результату наукових досліджень для міжнародних зустрічей ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/trening_tezy \(2\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/trening_tezy (2).pdf)); - семінар щодо проєктної діяльності (28.02.2019) був присвячений реалізації програми Horizon 2020, що спрямована на фінансування досліджень та інноваційних розробок, аспірант Побережець В. в рамках цього семінару поділився можливостями отримання тревел-грантів та членства в міжнародних товариствах; -06.02.2019 у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова відбулась презентація програм Фонду імені Фулбрайта в Україні. Учасниками засідання стали молоді вчені та фахівці теоретичних та клінічних кафедр Університету; -семінар щодо академічної мобільності аспірантів в рамках PROM Programme – International scholarship exchange of PhD students and academics (15.03.2019); З 11.10-30.09.2019 вдруге відбулась міжнародна літня школа з розбору клінічних випадків у Мюнхені (ICDSS 2019), де студенти з Німеччини, США та України практикують розгляд клінічних випадків (кейсів) під керівництвом досвідчених викладачів. Вивчення "English Academic Writing", "Публікаційна активність та наукометричні бази даних", "Написання, фінансування та управління науковими проєктами" допомагає здобувачам оформити міжнародні наукові публікації та приймати участь в міжнародних проєктах. Здобувачі які навчаються за ОНП є учасниками міжнародних науково-практичних міжнародних заходів. Приклад. Аспірант Кобяков О.В. (кафедра хірургічної стоматології), член Європейської Асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів 2018 та 2019 років

(EACMF) (сертифікат); 18.09-21.09.2018 був учасником 24 конгресу European Accreditation Council for Continuing Medical Education, Munich, Germany; пройшов дводенне стажування Hands-on Cadaver Course of Cranio-Facial Implantology, м.Мінськ (Білорусь), 27-28.09.2018. Здобувачі входять до складу авторів публікацій в іноземних журналах, а також журналів, що входять до Переліку наукометричних видань. Приклад. Marchenko A.V., Shinkaruk-Dukovytska M.M., Pozur T.P., Gunas V.I., Orlovskiy V.O. Models of individual linear dimensions necessary for the construction of the correct form of dental arches in young men with a wide face, depending on the features of odontometric and cephalometric indicators /Wiad lek. 2020;73(6):1103-1107 doi: 10.36740/wlek202006104.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У ВНМУ ім. М.І. Пирогова на кожній кафедрі стоматологічного профілю виконується НДР. Наукові керівники здобувачів є керівниками або відповідальними виконавцями НДР кафедр (<https://www.vnmu.edu.ua/> план-науково-дослідних-робіт-університету). Результати виконання науково-дослідних робіт оприлюднюються через публікацію статей, в тому числі у виданнях з наукометричних баз даних, монографій, тез, доповідей на вітчизняних і міжнародних форумах, патенти на корисні моделі і винаходи, свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, з ними можна ознайомитись в Інституційному репозитарію за посиланням (<https://dspace.vnmu.edu.ua/>). Аспіранти залучаються до таких наукових дослідницьких проектів та результатів їх впровадження у якості членів колективу виконавців/співавторів публікацій (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/основні-документи/річний-звіт-внму-ім--м-і-пирогова-про-виконання-критеріїв-підтвердження-статусу-національного) https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/plan_prov_konf_2020.pdf), (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/mignar_spivrob_2019.pdf). Результати науково-дослідницької діяльності керівників аспірантів впроваджуються в освітньо-науковий процес університету, інших медичних ЗВО, в практичну діяльність лікарів закладів охорони здоров'я України, профільних наукових установ, що підтверджується Актами впровадження наукових результатів. (Додаток 28).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У ВНМУ ім. М.І. Пирогова дотримання академічної доброчесності регламентується "Положенням про інтелектуальну власність учасників освітнього процесу", Кодексом академічної доброчесності (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF). В Університеті постійно проводяться заходи щодо популяризації принципів академічної доброчесності (<https://www.vnmu.edu.ua/науковаробота/підсумки-проведених-наукових-заходів>). В Університеті всі учасники освітнього процесу мають можливість самоперевірки академічних текстів на наявність в них неправомірних запозичень програмою Strikeplagiarism.com і програмою Unicheck. Для врегулювання конфліктів при порушенні принципів академічної доброчесності в університеті створена Координаційна комісія у сфері інтелектуальної власності та академічного плагіату. (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/nakaz_plagiat1.pdf). Координаційна комісія розробляє рекомендації щодо перевірки наукових робіт на академічний плагіат з використанням програмно-технічних засобів, інформує учасників освітнього процесу про найбільш якісні програмні продукти; надає консультації щодо особливостей перевірки наукових праць. Відповідно до нормативних документів Університету, особа, яка виявила академічний плагіат у науковій роботі/дисертації має право звернутися до координаційної комісії з письмовою заявою. У випадку незгоди автора з висновком щодо виявлення плагіату, він має право протягом 3 днів подати письмову апеляцію. Голова координаційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту її надходження, про дату та час якого заявник попереджається щонайменше за 2 дні. Якщо заявник не з'являється на засідання, питання розглядається за його відсутності. За результатами засідання комісія формує висновки, які підписує голова комісії, її члени та заявник. Виявлення академічного плагіату у дисертації під час її офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді є підставою для припинення процедури захисту, скасування її рішення про присудження наукового ступеня. У цьому разі науковий керівник, офіційні опоненти позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих рад строком на 2 роки. Під час зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу, здобувачі продемонстрували обізнаність щодо принципів академічної доброчесності, та разом з науково-педагогічними працівниками підтвердили можливість пройти перевірку на плагіат безпосередньо на кафедрі. Випадків порушення академічної доброчесності при виконанні ОНП "Стоматологія" не було зафіксовано, що було підтверджено під час зустрічі з різними фокус-групами.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Виконання наукових досліджень здобувачами здійснюється в рамках НДР кафедр, в яких наукові керівники є керівниками або відповідальними виконавцями НДР кафедр, а здобувачі є безпосередніми виконавцями. Результати НДР кафедр регулярно публікуються і впроваджуються в практику. Освітні компоненти НП забезпечують повноцінну і достатню підготовку здобувачів до професійної, викладацької і практичної діяльності.

Отримані знання і вміння під час опанування дисциплін блоку універсальних навичок дослідника здобувач має можливість застосувати при проведенні експериментальних і клінічних досліджень в умовах науково-дослідних лабораторій Університету відповідно до його наукових інтересів. Здобувач обирає напрям свого майбутнього дослідження вже на етапі вступу до аспірантури, з подальшим обговоренням на всіх етапах планування щодо визначеності актуальності теми наукового дослідження. Активна популяризація принципів академічної доброчесності в Університеті, наявність програми перевірки на плагіат Strikeplagiarism.com на кожній кафедрі, можливість додаткової перевірки антиплагіатною програмою Unicheck забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. Впровадження в ОНП дисципліни “English Academic Writing” забезпечує можливості для залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема публікацію статей англійською мовою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Здобувачі за ОНП є активними учасниками науково-практичних заходів, що проводяться в Університеті та в Україні. Рекомендовано посилити заходи щодо стимулювання та заохочення здобувачів ОНП до більш активної участі в закордонних наукових фахових форумах та міжнародних дослідницьких проектах. Університетом випускаються 5 журналів включених до баз і систем ПИНЦ (Science Index), “eLIBRARY.RU”, “GoogleScholar”, внесено до “Crossref weuse DOIs”, але жоден з них на сьогодні не входить до Переліку наукових фахових видань України відповідно до наказу МОН України № 409 від 17.03.2020. Рекомендовано посилити роботу щодо включення журналів до наукометричних або інших баз даних, публікації в яких враховуються в якості результатів дисертаційних робіт здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує повноцінну і достатню підготовку здобувачів до професійної, викладацької і практичної діяльності. Наукові дослідження аспірантів відповідають науковим інтересам їх керівників. В Університеті в межах ОНП створені умови організаційного та матеріального забезпечення здобувачів для проведення і апробації результатів наукових досліджень з дотриманням принципів академічної доброчесності. Університет постійно працює над забезпеченням умов щодо активного долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Зауваження, що виявлені під час експертизи ОНП, є несуттєвими та не створюють перешкод щодо реалізації освітньої програми.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Однією із перспективних практик щодо реалізації ОНП є - збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП і траєкторія їх працевлаштування розпочнеться з першим випуском здобувачів третього рівня вищої освіти шляхом опитування. Водночас цим питанням опікується Рада молодих вчених, якою для майбутніх випускників вже розроблена форма он-лайн анкетування щодо їх кар'єрного шляху <https://forms.gle/sxFiiNGyDXXVzPH9> та розроблений огляд закладів та можливостей для працевлаштування випускників аспірантури ВНМУ зі спеціальності “Стоматологія”.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 25. Аналіз проведених анкетувань аспірантів.pdf</i>	keFVOn1ZiXwyUIQCDVqAA+QyA7OXWFR//9svbZKgiP4=
Додаток	<i>Додаток 26. Положення щодо врегулювання конфліктів із сексуальним домаганням та дискримінацією.pdf</i>	BrLMYMtJvffw4r+cimAp6ManTRwo2BIh8OMzNDnpuIE=
Додаток	<i>Додаток 27. НДР план.pdf</i>	cSY4DQnVoghMZBmSmMklWU8cm5kG6bNXF2DruiX3fNA=
Додаток	<i>Додаток 28. Акти впровадження.pdf</i>	xqfQhYlQwPt+/aOAYr29hWz+5Q98yIga7EiIen7xqBM=
Додаток	<i>Додаток 1.Наказ 56 02.05.2019.pdf</i>	zv9Vl7AMcLUNQzgQZu4rpIYE1zlx+W/a+aQqgBl9svw=
Додаток	<i>Додаток 2 Протокол НК15 20.05.2019.pdf</i>	eggfsjNbrKt2lLki6R7s6gvDTFYmEeUOJiuy+9f3VWQ=
Додаток	<i>Додаток 3 Протокол засід. каф. дит. стом.pdf</i>	cxGaGexur69vrnVEE7LbIE3QMGGiwIhx5WsVBaDoygU=
Додаток	<i>Додаток 4 Протокол зас. каф. орт. стом..pdf</i>	WFtZZ13+u17ji8Wg5OZmX7OkOF2Ew3M6fkEbQ85wbSI=
Додаток	<i>Додаток 5 Фома Вибору дисциплін.pdf</i>	UIOXeOM3P+xnrXVoLv8fZVcq3yU74hv7wNY992cF5E=
Додаток	<i>Додаток 6 Інд план Канішина Т.М..pdf</i>	RH9FVkfIRQl/rkWuWXUA/ISKoK03K643/rLN/xsKItI=
Додаток	<i>Додаток 21. Положення про підвищення кваліфікації.pdf</i>	C8NeP8XkbNwRr/VOwoG7omylK5SqSpIvskdKf4NyG2c=
Додаток	<i>Додаток 22. Ліцензовані курси зі спеціалізації.pdf</i>	KT3yvUpcXr8rG6Ke8Yi7tEwm7m0VEd4m9ZV4hFcCR9M=
Додаток	<i>Додаток 23. Сертифікати про підвищення педагогічної майстерності.pdf</i>	NuNjiFtzmtaujK/1xMQK/ZX6bQbkkSH8CGu67F9hhEI=
Додаток		

	<i>Додаток 24. Сертифікати Гаджула.pdf</i>	IohWexX5+JWgjRJS8OTIMWi6OCv2QW2VrWku5+Tl/cM=
Додаток	<i>Додаток 7 Інд план Позур Т.П..pdf</i>	26TuqpzSi8PykyrPQEm7U4fAdXC4lto64sqUR53a8X8=
Додаток	<i>Додаток 8 Інд.план ПрокопенкоО.С.pdf</i>	hIhZ9oJ92Yw9CafdJbUiuVobiS1sVXSzAUOSe+fpiv0=
Додаток	<i>Додаток 9 договір №9 ВНМУ-обл Стомат.PDF</i>	te2NRL5XbU4X1uQgRxeUtQl6yzGSR6Zn8P7ztXVj8bw=
Додаток	<i>Додаток 10 договір №10 ВНМУ-міськ Стомат.PDF</i>	4nV56Hc5o8N/EUiyrcOHXmPVaN/HuQ5DLlrUta7PXdl=
Додаток	<i>Додаток 11 договір №1 ВНМУ-лік Пирогова.PDF</i>	Q1+4YcvRW+m13zZLQgBz3KZJYFOaL6f155WkoatC3hA=
Додаток	<i>Додаток 12 договір №3 ВНМУ-Стомат Ліхницький.PDF</i>	IejYN/6fvc4vxnnbcdSRfPnETwNosJWysu+OP/XxLT8=
Додаток	<i>Додаток13 договір №7 ВНМУ-лікарня ШМД.PDF</i>	DXyAVhWoxYR7Hz1tkYbwru3qIOh4jCOs/3Q6Pc8kV/s=
Додаток	<i>Додаток 14. Кейс анафілактичний шок.pdf</i>	CZ1Cmefcls/D6MVNodDohJigrOro/fBCiws04c5bbjce=
Додаток	<i>Додаток 15. Дистанційна атестація.pdf</i>	VPoYkzPsj+PWEhlIRMFLMHD/rDm9bPi+aI6t/CLURsQ=
Додаток	<i>Додаток 16. Сертифікати міжнародної мобільності.pdf</i>	sikgwwWTdaPOVhAFyQP1jC8y99aEfcduoUzefk8JE0g=
Додаток	<i>Додаток 17. Членство в міжнародних фахових. Кобяков.pdf</i>	HAVbU5EYGOUWypVITR9r/wwTqA3t47KJqVxMc/QFcNo=
Додаток	<i>Додаток 18. Сертифікат участь у міжнародних форумах. Кушта.pdf</i>	BL1Dw8XB5MbG52bEjE1JDMQpHpLz4NVS4ezIkQ6E7aM=
Додаток	<i>Додаток 19. Сертифікати членів міжнародних організацій.pdf</i>	eU2kx2f+yQ1zqO1dRcqYZnUNIVJs9V9hX8R/sJhR168=
Додаток	<i>Додаток 20. Таблиця №2. Зведена інформація про викладачів.pdf</i>	b4yb+CfjK3x8PIw4oETzQoiCElomHWQa4hsMxtED3EM=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Якубова Інесса Ігорівна

Члени експертної групи

Трубка Ірина Олександрівна

Гринкевич Людмила Георгіївна